V. évf. 12. – VI. évf. 1. szám

2015. december – 2016. január

KEMLIB

Komárom-Esztergom megyei könyvtárszakmai folyóirat

(A Téka Téma utódja)

http://kemlib.jamk.hu
kemlib@jamk.hu

Kiadja a József Attila Megyei és Városi Könyvtár

2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** dr. Voit Pál igazgató

Felelős szerkesztő: Szilassi Andrea. **Rovatvezetők:**

Erősné Suller Ildikó, dr. Horváth Géza, Feketsné Kisvarga Anita, Kissné Anda Klára, Mikolasek Zsófia, Nagy Edit, Szilassi Andrea, Vitéz Veronika.

Design: Török Csaba. **Műszaki szerkesztő:** Szilassi Andrea

ISSN 2062-5782

Tartalom

Megyei körkép

Feketsné Kisvarga Anita (Tatabánya)
2015. évi tapasztalataink az iskolai közösségi szolgálatról .....4-7. oldal
Kissné Anda Klára (Tatabánya)
Zenés irodalmi est az Advent jegyében .....7. oldal
Feketsné Kisvarga Anita (Tatabánya)
Adventi beszélgetés – Bencsik János a JAMK-ban .....8-9. oldal
Petrozsényi Eszter (Tata)
Aki szerette a kötelező olvasmányokat ..... 10-11. oldal
Makuvek Nóra (Tata)
Irodalmi kávéház..... 11. oldal
Petrozsényi Eszter (Tata)
Istennel a tűzvonalban..... 12. oldal
Makuvek Nóra (Tata)
Egy beérett életmű gyöngyszemei –
Kerti Károly György irodalmi délutánja ..... 12-13. oldal
Dományi Zsuzsanna (Tata)
Családi versdélután ..... 13. oldal
Csombor Erzsébet (Esztergom)
Advent a könyvtárban [Pálmai Árpáddal]..... 14-15. oldal
Csombor Erzsébet (Esztergom)
„Katonai szakképzettsége: színész” – Könyvbemutató Szilágyi Tiborral ..... 15-16. oldal
Szabó-Berghauer Zoltán (Dorog)
Nyugdíjba vonult Mucha Ildikó ..... 17-18. oldal
Szabó-Berghauer Zoltán (Dorog)
Így mesélt Nyáry Krisztián..... 18. oldal

Mi történt a KSZR háza táján?

Mikolasek Zsófia (Tatabánya)
Vértestolnán is megújult a könyvtári szolgáltatóhely ..... 19. oldal
Benis Józsefné (Csatka)
Kézműves foglalkozás az Advent jegyében ..... 20. oldal

Kitekintő

Nász János (Tatabánya)
Változó világ II-IV. – Ökológiai előadássorozat Budapesten ..... 21-24. oldal
Szilassi Andrea (Tatabánya)
Előadásajánlat a TED-ről: Jon Nguyen [Járjuk be a Naprendszert otthonról].... 24. oldal

Gyereksarok

Erősné Suller Ildikó (Tatabánya)
Adventi gyermekprogramok ..... 25. oldal
Erősné Suller Ildikó (Tatabánya)
Dóka Péter és az írópalánták találkozása ..... 25-26. oldal
Dományi Zsuzsanna (Tata)
Könyvtári majmocskák ..... 26-27. oldal
Goldschmidt Éva (Tata)
Rajzos karácsony ..... 27. oldal
Goldschmidt Éva (Tata)
A Mikulás Pillangóországban ..... 28. oldal

Honismeret, helyismeret

László János (Tatabánya)
„Vithánvár omladékai” ..... 29-31. oldal
Csombor Erzsébet (Esztergom)
Bárdos István művelődéstörténész volt a vendégünk ..... 31-32. oldal
dr. Horváth Géza (Tatabánya)
Bárdos István életrajza ..... 32-33. oldal
Krakó László (Tát)
Könyvbemutató: A Táti-szigetek és természeti értékei ..... 34-35. oldal

Egyesületi élet

Feketsné Kisvarga Anita (Tatabánya)
80 éves lett a Magyar Könyvtárosok Egyesülete ..... 36-39. oldal

Klikk

Vitéz Veronika (Tatabánya)
[Linkajánló] ..... 40. oldal

Megyénk könyvtárai a sajtóban

Nagy Edit (Tatabánya)
2015 novemberi-decemberi cikkek bibliográfiája ..... 41-43. oldal

Megyei körkép

Rovatvezető: Feketsné Kisvarga Anita
fekets.anita@jamk.hu
34/513-677

V. évf. 12. – VI. évf. 1. szám

2015. dec. – 2016. jan.

KEMLIB

2015. évi tapasztalataink az iskolai közösségi szolgálatról

Feketsné Kisvarga Anita

A József Attila Megyei és Városi Könyvtár immár három éve fogadja azokat a diákokat, akik intézményünkben szeretnék a közösségi szolgálatukat teljesíteni. Hagyománnyá kezd válni, hogy minden év végén számot adunk az iskoláknak a nálunk folyó közösségi szolgálatról egy rövid összefoglaló keretében. A 2014/2015-ös tanévről szóló áttekintésünket 2016 januárjában jutattuk el a partneriskolákhoz, melynek rövidített változatát ebben a cikkben adjuk közre. A megyei könyvtár a városban működő valamennyi középiskolával együttműködési megállapodást kötött, tehát mindegyik oktatási intézményből érkezhetnek hozzánk diákok. Ezen felül a Komáromi Jókai Mór Gimnázium is a partnereink közé tartozik.

A legkiemelkedőbb időszak, amikor a diákok huzamosabb szolgálati időt tölthetnek könyvtárunkban, a nyári szünet időtartama. Éppen ezért a nyári szünidőt megelőző május-június hónapokban könyvtárunk két alkalommal nagyobb volumenű tájékoztatót tart az iskolai közösségi szolgálatot nálunk letölteni szándékozó tanulók számára. A tájékoztatók időpontjairól értesíteni szoktuk az iskolákat. A megbeszélésekre a szülőket és a pedagógusokat is várjuk. A tájékoztató során a könyvtár iskolai közösségi szolgálatot koordináló munkatársai röviden bemutatják intézményünket, a diákok lehetőségeit és a velük szembeni elvárásokat, majd szervezeti egységenként más-más kolléga ismerteti azokat az itt folyó tevékenységeket, melyek teljesítésére várjuk a tanulók jelentkezését. Ezeken a májusi-júniusi találkozókon azonnali lehetősége van a diákoknak egyeztetni a kollégákkal a nyári időszakra vonatkozó szolgálat tevékenységét és időpontját illetően.

Ebben az évben a tájékoztatónkra 2015. június 3-án és 11-én került sor, sajnos, - előzetes értesítésink dacára - csekély számú résztvevővel. A nyári szünidőn kívül csak alkalmanként, - egy-egy nagyobb szabású rendezvény, könyvvásár esetén - van lehetőség a könyvtárban közösségi szolgálatot végezni. Ezekben az esetekben a hozzánk feliratkozó diákokat értesíteni szoktuk a kínálkozó lehetőségekről. Ahogy az elmúlt években, úgy ebben a tanévben is több tevékenységi körben teljesíthettek szolgálatot a diákok.

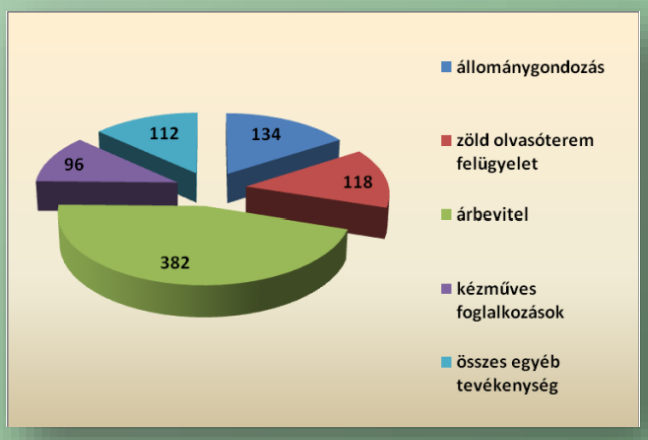

A leggyakrabban végzett tevékenységek

A tevékenységi körök szervezeti egységenként a következők voltak:

Tájékoztatási és bibliográfiai osztály:

- olvasószolgálati ügyelet segítése, állománygondozás (a felnőtt olvasóterem rendjének fenntartása, könyvtárba visszahozott dokumentumok könyvtári rendbe történő visszasorolása, olvasók útbaigazítása, könyvek ajánlása szükség szerint);
- zöld olvasótermi felügyelet, (terasz): a könyvtár zöld olvasótermét használók regisztrálása, a könyvtári dokumentumok kikölcsönzése az Öko-teraszra, olvasók útbaigazítása, könyvek ajánlása szükség szerint);
- filmforgatás (részvétel a könyvtár reklámfilmjében);
- rendezvényszervezés (irodalmi- vagy ÖKO-előadások lebonyolításához szükséges teremrendezés, közönségszolgálat);
- szórólapozás (könyvtári rendezvényhez kapcsolódó prospektusok terjesztése);
- szkennelés (könyvek, sajtótermékek digitalizálása);
- könyvvásár előkészítése (teremrendezés, eladásra szánt dokumentumok mozgatása).
- Állományfejlesztési és olvasószolgálati osztály:
- értékbevitel (számítógépes adatrögzítés);
- jelzetelés (könyvek ellátása könyvtári azonosító számmal).

Gyermekkönyvtári részleg

- részvétel a „Könyves vasárnap” című rendezvény lebonyolításában (teremrendezés, gyermekprogramok lebonyolításának segítése, gyermekolvasók útbaigazítása);
- részvétel a „Mesesarok” című rendezvény és kézműves foglalkozás lebonyolításában (teremrendezés, kézműves foglalkozáshoz szükséges eszközök előkészítése, segítségnyújtás a gyerekeknek);
- a könyvtár rendszeres kézműves foglalkozásainak előkészítésében, lebonyolításában részvétel;
- olvasószolgálati ügyelet segítése, állománygondozás (a gyermek-olvasóterem rendjének fenntartása, könyvtárba visszahozott dokumentumok könyvtári rendbe történő visszasorolása, olvasók útbaigazítása, könyvek ajánlása szükség szerint);
- részvétel a „Gyermeknap” című rendezvény lebonyolításában (teremrendezés, gyermekprogramok lebonyolításának segítése, gyermekolvasók útbaigazítása);
- részvétel a könyvtári olvasópályázatok eredményhirdető rendezvényének lebonyolításában;
- részvétel a nyári szünetben rendszeresen jelentkező „Játszoda” program lebonyolításában és előkészítésében (készségfejlesztő társasjátékok szabályainak ismertetése játék a gyerekekkel);
- könyvek javítása (elszakadt könyvek ragasztása).

Elkelt a segítség a gyermekkönyvtárban is.
Fotó: Török Csaba

Adatok

Hét középfokú oktatási intézményből érkeztek hozzánk diákok. A küldő intézmények a következők voltak:

- Bárdos László Gimnázium
- Tatabányai Árpád Gimnázium

- Komáromi Jókai Mór Gimnázium
- **Tatabányai Szakképzési Centrum**
  1.) Műszaki Szakközépiskolája, Bánki Donát Székhelyintézmény
  2.) Műszaki Szakközépiskolája, Széchenyi Úti Telephely (volt Péch Antal Szakközépiskola),
  3.) Kereskedelmi, Vendéglátó és Idegenforgalmi Szakközépiskolája és Szakiskolája,
  4.) Kossuth Lajos Közgazdasági és Humán Szakközépiskolája

Könyvtárunkban a vizsgált időszakban összesen 145 diák vett részt a közösségi szolgálatban. A választható tevékenységi körök közül 17-ben segítették a diákok a könyvtár olvasóinak, használóinak tájékoztatását, a könyvtárlátogatók szabadidejének hasznos eltöltését és kollégáink munkáját. A különböző tevékenységi körökben összesen 842 alkalommal teljesítettek szolgálatot a diákok 2124,7 órában.

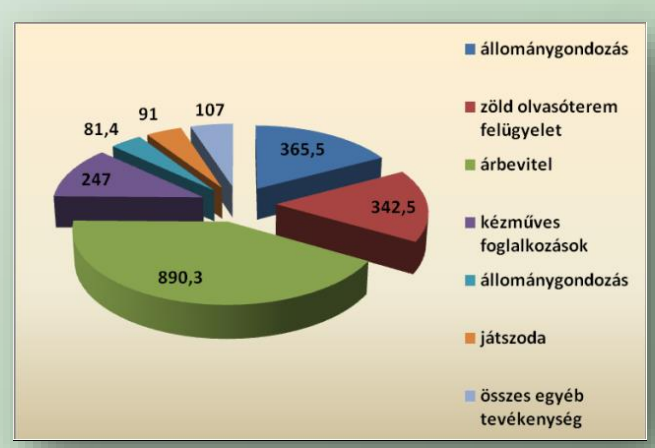

A legtöbb órában végzett tevékenységek

Tapasztalatok

A számadatok azt mutatják, hogy a városi diákok nagy számban, sok alkalommal és magas óraszámban teljesítették közösségi szolgálatukat a megyei könyvtárban.

Az egzakt tények mellett azonban nem szabad elhanyagolni azokat a tapasztalatokat, melyek a könyvtárban végzett szolgálati tevékenységről alkotott képet árnyalhatják. Ezek egyelőre csak kollégáink észrevételeiből táplálkoznak, de a jövőben szándékunkban áll a diákok körében is felmérni, hogyan értékelik a megyei könyvtárban végzett közösségi szolgálatukat: elegendő segítséget, tájékoztatást kaptak-e kollégáinktól, mennyire érezték hasznosnak a nálunk eltöltött időt.

Meglátásunk szerint a diákok többsége lelkesen és precízen látta el a szolgálatban vállalt feladatát. Voltak azonban olyan tanulók, akik érzékelhetően a megszabott 1-3 óra mielőbbi letöltését tűzték ki célul. Ezért a jövőben a szolgálathoz való negatív hozzáállású diákokra nem fogunk igényt tartani. Ez azzal a következménnyel jár, hogy akár a korábban már megbeszélt tevékenységekre sem kérjük fel őket, és nem igazoljuk le a szolgálatban eltölteni szánt időmennyiséget sem. Ezzel nemcsak a közösségi szolgálat teljesítésének fontosságát szeretnénk hangsúlyozni, de a munkatársak részéről megnyilvánuló becsületes munkavégzés is megköveteli, hogy a diákoktól is hasonló hozzáállást várjunk el.

A tanulók általában megbízhatóan jelentkeztek az előre egyeztetett időpontokban. Előfordult, azonban, hogy egyes diákok nem jelentek meg, mellyel sok esetben okoztak bosszúságot a számunkra. Az indokolt távollétet természetesen megértjük és elfogadjuk. Tájékoztatóink alkalmával minden esetben elmondjuk, hogyan kérjük jelezni, ha a diák nem tud részt venni az előzőleg megállapított időpontban a közösségi szolgálaton. A bosszúságot az érzékelhetően nem indokolt távollétek okozták.

Sok diák a közösségi szolgálat révén ismerkedett meg a könyvtárral, a könyvtári renddel és a szolgáltatásokkal. Az ő számukra mindenképpen értékesnek bizonyultak az itt eltöltött órák. Ugyanakkor az itt folyó tevékenykedésük révén még azok is szerezhettek új tudást, akik már korábban is olvasóink voltak.

A náluk szolgálatot teljesítő diákok mindegyike segítőkésznek bizonyult az olvasók tájékoztatása, a gyermek könyvtárhasználók segítése

tekintetében. Kedvesek, udvariasak voltak az itt dolgozó munkatársakkal is.

Mivel a megyei könyvtár olvasójegyet ajándékozott minden itt tevékenykedő diáknak, bízunk benne, hogy a fiatalokat közelebb tudtuk vinni a könyvek és a könyvtár világához, és betérnek hozzánk később, szolgálaton kívül is. Reméljük, hogy az itt folyó tevékenykedésük során a diákok képet kaphattak a könyvtárosi munkáról, a könyvtár szolgáltatásairól és közösségépítő tevékenységéről. Hisszük, hogy a József Attila Megyei és Városi Könyvtárat a későbbiekben is ilyen szép számmal fogják választani a közösségi szolgálat teljesítésére.

E célok eléréséhez azonban elengedhetetlenül fontos az iskolákkal való aktív kapcsolattartás.

Zenés irodalmi est az Advent jegyében

Kissné Anda Klára

2015. december 19-én a József Attila Megyei és Városi Könyvtár Központi Könyvtárában ismét karácsonyváró hangulat uralkodott. A könyvtár az adventi programjait a **Fülke együttes** zenés irodalmi estjével kívánta zárni. Annak ellenére, hogy a Fő téri szomszédságban a városi Ablaknyitogató zajlott, és feltehetően a karácsony előtti vásárlási láz is elvonta a figyelmet a könyvtár rendezvényéről, kellemes kis társaság gyűlt össze szombat délután az olvasótérben.

A Fülke együttes helyett egészségi okok miatt a **Fülke Zenei Közhasznú Egyesület Borostyán tagozata** lépett fel, ám ez mit sem változtatott az eredeti műsor tartalmán. Az elsősorban felnőttek figyelmére számító zenés irodalmi esten hazai költők verseit hallhatták az érdeklődők csodálatos hangszereléssel. A hangulatot a Betlehemi királyok alapozták meg József Attilától, majd egy Balassi-vers következett. Babits Messze…messze… nyolc országon át röpített Spanyolhontól Svédhonig. Pilinszky János négysorosa A tengerpartra vitt, tam-tam, csörgő és séker hangjai idézték meg a tenger morajlását.

A szerelem sem hiányzott a témák közül. A meghatározó hegedűszót gitár és fuvola dallamok tették melankolikussá és líraivá József Attila Várlak című versében. Gyönyörű dallamokkal csendült fel „Mikor az uccán átment a kedves” – szintén József Attilától.

A határon túli költők sorából a felvidéki Csontos Vilmos versét szólaltatta meg Nagy László zenekarvezető a társaival (Pacsirta a sasok közt). És stílusosan Sarkady Sándor Háromkirályok című megzenésített versével tértünk vissza az ünnepidézéshez.

Az igazi örömzene és a bensőséges hangulat varázslatossá tette ezt az estét.

A Borostyán együttesről a fotót Kissné Anda Klára készítette

A Borostyán mintegy 8–10 éve zenél együtt ebben a formációban saját és megzenésített verseket előadva. Tagjai a Fülke Zenei Közhasznú Egyesület más tagozataiban is (Fülke, Zsebsün) játszanak. Évről évre megrendezik a Borostyán Fesztivált, a komáromi rendezvények állandó fellépői. A jelenlegi műsor legutóbbi, immár harmadik albumuk repertoárjából válogatott. A program végén lehetőség nyílt a CD megvásárlására és dedikálására.

Jól sikerült, remek évzáró rendezvény volt. Mit mondhatnánk mást mi is kollégáknak, látogatóknak, mint a Borostyán a ráadásban:

Minden szép, minden jó, legyen mindig bőven,
Szálljon rátok áldás mind az egész évben!

Adventi beszélgetés – Bencsik János a JAMK-ban

Feketsné Kisvarga Anita

Hagyománnyá kezd válni, hogy a József Attila Megyei és Városi Könyvtár adventi programjai között *Bencsik János* előadása is szerepel. Immár negyedik esztendeje volt vendége könyvtárunk ÖKO-esték sorozatának Tatabánya egykori polgármestere, térségünk országgyűlési képviselője. Az est házigazdája, *Nász János* kollégánk Bencsik János köszöntése után arra hívta fel a figyelmet, hogy az advent a közelgő fény és a pozitív energiák várásának, a nyugalomnak, a meghittségnek az időszaka, és lehetőséget nyújt önvizsgálatra is, melyhez ez a beszélgetés is hozzájárulhat.

Nász János és Bencsik János. Fotó: Mazán Tibor

Bencsik János képviselő úr megköszönve Nász János bevezető szavait, már nem csak kellemes gondolatokkal folytatta az estét. Nehéz úton vagyunk, de a végkifejlet jó lehet, csak rajtunk múlik – mondta az előadó. Ehhez azonban őszinteségre van szükségünk ebben a földi életben ránk kiszabott, rövid időszakban. Egymás meghallgatása és megértése elengedhetetlenül fontos. Megemlékezett a napokban elhunyt kiváló festőművészről, *Papp Albert*ről is, aki halálával nem múlt el, hanem tanítványai, festményei és a vele átélt közös élmények révén él bennünk tovább.

Az előadás folytatásaként áttekintettük, hogy milyen témák merültek fel a 2014-es esztendő adventi beszélgetésekor. Akkor azt prognosztizálta Bencsik János, hogy 2015-ben a saját érdekeit érvényesíteni akaró, azt védelmező régi világ hatalmi harcának lehetünk tanúi. Ez meg fog nyilvánulni a hétköznapi emberek manipulációjában, zavaros világképek megjelenésében, vallási feszültségekben, de a felfokozott zavarodottság végezetül nyugalmat eredményezhet, tisztulást hozhat ránk. A 2015-ös esztendőre vonatkozó előrejelzések között az is szerepelt, hogy a kormányzat jól fog reagálni ezekre a kihívásokra, de ha a bíztató szavakat nem fogják bíztató cselekedetek követni, akkor a társadalmi feszültségek nem fognak elcsitulni.

Ezek után áttekintettük a 2015-ös év kiemelkedő fontosságú, globális társadalmi változásait: Folytatódott a világ újrafelosztása a gazdasági hatalmak között – a régi világ védelmezői valóban saját érdekeiket védték. Az Európai Unióba is begyűrűztek a háborús cselekmények - terrortámadások áldozatává vált kontinensünk. A gazdaságilag legyengült - legyengített Európa alávetett helyzetbe került Amerikával szemben- mutatott rá az előadó. A palagáz kitermelésével – melynek környezetromboló hatásai beláthatatlanok - az USA energetikailag önállóvá vált. A génmódosított mezőgazdasági termények előállításával, az alacsony energiaárral és bérköltséggel szemben Európa nem versenyképes. A nemzetállamok felszámolása is megindult. A sajtó gazdasági érdekeket szolgál ki – emelte ki Bencsik János, aki a magyar kormánynak ezekre a globális kihívásokra adott válaszaival folytatta előadását. A határaink védelmezése megtörtént, de vita alakult ki azzal kapcsolatban, hogy a polgári értékeken alapuló kormányzás folytatódjon-e. A geopolitikai változások egyelőre felülírták ezeket a vitákat, de ez csak rövid ideig tartható – jegyezte meg képviselő úr. A továbbiakban a szavaknak és a tetteknek összhangban kell lenniük. A szakemberek háttérbe szorítása, a túlzott centralizáció, a „kivagyiság” nem vezethet jó kormányzáshoz. Ezzel kapcsolatban Bencsik János felhívta a figyelmet a *Keresztény*

*Értelmiségiek Szövetségé*nek tanulmányára, mely pontosan ezekre a kérdésekre irányítja rá a figyelmet. *„Az idők jelei”* című munka a kormányzati célokat helyesnek, de a végrehajtást korrigálásra érdemesnek találja.

Ezek után érdeklődve hallgattuk, hogy milyen esztendő vár ránk 2016-ban. Legfontosabb jellemzője lesz ennek az évnek az életünk minden területén tapasztalható felgyorsulás. Történelemformáló bolygóállások és az uralkodó bolygó, a Mars figyelmeztetnek minket arra, hogy nem lesz nyugodt 2016. A 2015-ben elindult folyamatok kiteljesednek, a régi erők tovább fognak dolgozni Európa térdre kényszerítésén. A kontinensen végigsöprő menekültáradat szaporodó rendbontásokat fog eredményezni. Tovább fog folytatódni az egyházak és az intézményesített hitélet válsága. A mélyről fakadó indulatok meg fogják gyötörni Európát, mely csak nagy veszteségek árán tud talpon maradni – mutatott rá az előadó. Megszaporodó természeti katasztrófák, fegyveres konfliktusok és közellátási nehézségek léphetnek fel a következő évben, de Magyarország geopolitikai pozíciója emelkedhet.

A nem éppen biztató jövőkép felvázolása után valószínűleg mindannyian kíváncsiak voltunk arra, hogy mi a teendőnk, hogy megfelelően viszonyuljunk ezekhez a drámai változásokhoz. Bencsik János tanácsa szerint a bajban két dolog tud segíteni: a tapasztalatokon alapuló bölcsesség és a szeretet. Az új világot gyakorlatiasabban, nem a mennyiséget, hanem a minőséget szem előtt tartva kell felépítenünk – hangsúlyozta. Vissza kell térnünk a hagyományainkhoz, például a hagyományos, környezettudatos, egészséges agrokulturális tevékenységekhez. Ha több hangsúly helyeződik a kultúrára és a művészetekre, kevesebb fizikai alappal is be fogjuk érni. Vannak már biztató előjelei ennek az új világlátásnak. Például egyre inkább felértékelődnek a kézműves élelmiszerek, egyre nagyobb az érdeklődés az egészséges élelmiszerek iránt. Sok önkormányzat törekszik az energetikailag önállóvá válásra, bizakodhatunk abban is, hogy a környezettudatos termékek is mindinkább teret fognak hódítani mindennapi életünkben.

Az előadás végén kibontakozó beszélgetés során Bencsik János az élethelyzetekre adott bölcs válasz megtalálásának módjára hívta fel a figyelmet. Vélekedése szerint nincs önmagában eleve elrendelés és nincs szabad akarat sem. Léteznek azonban az isteni rend adta lehetőségek, melyek közül választhatunk az adott szituációban. Választásunk akkor lesz bölcs, ha az a teremtés rendjével szinkronban van. Nincs kollektív jó vagy rossz döntés – csak a saját ítélőképességünk és a bölcsességünk szerinti választás létezik, mivel mindenki más-más utat jár be. Ha döntéseink alkalmával egyaránt figyelembe vesszük elődeink és a magunk tapasztalatait, önmagunk és egymás iránt bizalommal vagyunk, az öröm, a szeretet és a közös élmény kovácsol össze bennünket, akkor mindent megtettünk a megfelelő választás érdekében.

Nász János pedig azzal bíztatta a hallgatóságot, hogy a Mars pozitív energiákat is generál, nem kell annyira félnünk tőle. Naprendszerünk egy új galaktikus világciklusba lépett 2012-ben, melynek következtében a galaxis szívéhez közelebb került, s ebből több szeretetet és erőt meríthetünk. Afelől is nyugodtak lehetünk, hogy a Kárpát-medence biztonságos zónája lesz Európának a jövőben.

Összességében tehát gyors változások okozta kihívásokra kell felvértezzük magunkat, de hinnünk kell abban, hogy a káoszban egy új, jobb világ alapjait építhetjük meg, melyre már nem is kell olyan sokáig várni.

Bencsik János. Fotó: Török Csaba

Megyei körkép
Rovatvezető: Feketsné Kisvarga Anita
fekets.anita@jamk.hu
34/513-677

V. évf. 12. – VI. évf. 1. szám

2015. dec. – 2016. jan.

KEMLIB

Aki szerette a kötelező olvasmányokat

Petrozsényi Eszter

Fábián Janka írónőre, aki a tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtár vendége volt 2015. december 9-én, igaz ez az állítás. Szenvedélyes olvasó volt, kicsi korától kezdve, és írással is próbálkozott több-kevesebb sikerrel már kisiskolás korában. Mindez azonban nem tette egyértelművé majdani pályáját. Bölcsésznek indult, történelem-angol szakra járt, majd később a francia nyelvet is megtanulta. Sikeres volt ez a választás, mert a mindennapokban nyelvtanárként kereste kenyerét, s a mai napig is ad nyelvórákat. Közben azonban titkos ösztönnek engedve gyűjtötte a gondolat-töredékeket, ötleteket, hogy majd egyszer, ha sok ideje lesz, ezeket felhasználja, megírja.

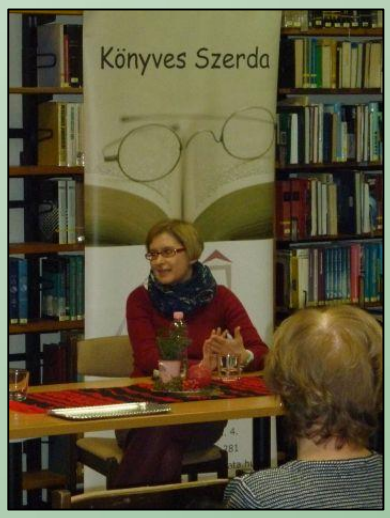

Fábián Jankáról a fotót Dollmayer Bea készítette

Az élet úgy hozta, hogy az őt nyelvtanárként alkalmazó nagy cégek a gazdasági válság idején sorra lemondták az órákat, s egyik pillanatról a másikra ott állt temérdek szabadidővel és a megíratlan ötletekkel. Nekifogott hát ezek feldolgozásának.

Történelmi műveltsége miatt nem csupán a szereplők sorsa, egymáshoz való viszonya kap hangsúlyt könyveiben, hanem az őket körülvevő történelmi kor jelentősebb alakjai is megjelennek. Ezzel hitelesebbé válnak a kitalált történetek, s egyben regényes történelemkönyvvé, olvasmányos korrajzzá válnak a művek. Könyveiben nemcsak magyar, hanem más országok történelme is megjelenik. A regények stílusa, szóhasználata is tükrözi a kort, amelyben játszódnak. Ez a fajta, néha régies szóhasználat tette, hogy a kezdeti megjelenésekkor sokan azt gondolták, hogy a két világháború között alkotó írónő könyvei ezek, melyeket most újra megjelentet az Ulpius-Ház kiadó. Megtörtént, hogy egy író-olvasó találkozó plakátját olvasva egy néni felkiáltott: „Hát ez még él?”

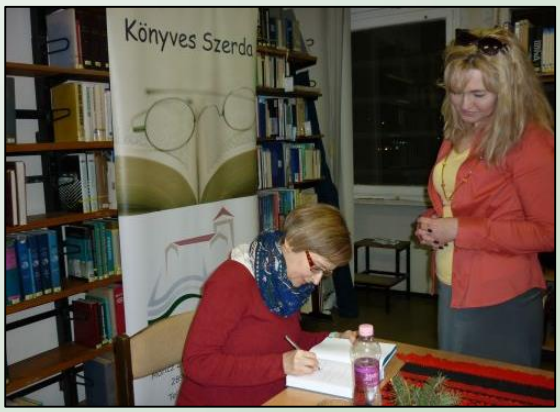

Fotók: Dollmayer Bea

Az olvasóknak hamar kedvenceivé váltak könyvei és az Ulpius csődje miatti kényszerű kiadóváltás is hasznára vált műveinek: immár keménykötésben jelent meg legújabb könyve a *Búzavirág*. A közönség szívesen vásárolná a régebbi könyveit is, de egyelőre jogi huzavona miatt nem jelenhetnek meg ezek a művek, ám a Libri kilátásba helyezte újabb kiadásukat. Az írónő úgy tervezi, hogy a jövőben évente csak egy művet ad ki, hiszen a színvonalas munkához, az anyaggyűjtéshez kell ennyi idő és szeretné megtisztelni az olvasókat azzal, hogy kizárólag igényes művet ad ki a kezéből.

Arra a kérdésre, hogy kik a kedvenc szerzői, Gárdonyit, Ken Follett-t és Robert Merle-t említette. Szereti az e-könyveket is, érzése szerint nem fogják kiszorítani a papíron nyomtatott könyveket sem, de mellettük - praktikusságuk miatt - el fognak terjedni és nagy teret kapnak majd a mindennapokban. Szeret utazni, szereti a természetet és kikapcsolódásként szívesen néz filmeket az univerzumról, vagy más tudományos témákról. Kedves, nyílt egyénisége, vidám mesélő kedve kellemes estét szerzett a könyvtár vendégeinek, akik hosszan kígyózó sorban álltak, dedikálásra várva a találkozó végén.

Irodalmi kávéház

Makuvek Nóra

2015. december 3-án tartotta meg adventi irodalmi kávéházát a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár a művelődési ház kiállítótermében. Az ünnepi hangulatot magyar költők adventi és karácsonyi versei, valamint moldvai vallásos népénekek alapozták meg.

Az atmoszférához hozzájárult a Várkanyar Kávéház közelsége is. A költeményeket és a prózát *Kiss Judit, Makuvek Nóra, Márkus Flóra, Petrozsényi Eszter, Staudt Laura* és *Teszáry Eszter Olga* adták elő, énekelt *Radisz Afrodité Elizavet*. A már második alkalommal megrendezett program valódi ünnepi ráhangolódást jelentett a hallgatóknak, akik megtöltötték a termet.

Staudt Laura. Fotó: Goldschmidt Éva

Az esemény vendégei. Fotó: Goldschmidt Éva

Istennel a tűzvonalban

Petrozsényi Eszter

A 2016-os év első *Könyves Szerdá*ja sok szempontból érdekes volt a megjelenteknek. A tatai Móricz Zsigmond Városi könyvtár január 13-án délután *Selmeczi Istvánt* látta vendégül.

Selmeczi István. Fotó: Goldschmidt Éva

A szerző nem először járt nálunk, két éve a **Becsülettel élünk és halunk** című kötetét mutatta be, mely *Lantai Vince* zászlós, háborús történetét dolgozta fel. Most ennek szinte folytatásaként jelent meg *Csánki Gábor* tábori lelkész háborús naplója. Ő volt az, aki eltemette Lantai zászlóst és utána értesítette a családot a tragédiáról. Az ő háborús sorsát és az azt követő itthoni nehéz éveket ábrázolja a kötet **Istennel a tűzvonalban** címmel, nagy hitelességgel, sok dokumentummal alátámasztva, fényképekkel illusztrálva.

A háborút követő Rákosi idők különösen nehezek voltak Baranyában, ahol a lelkész szolgált. A civil lakosság kegyetlen sorsa is megjelenik a könyv lapjain. A szerző elmesélte a mű keletkezésének történetét, nagy vonalakban összefoglalta a mű tartalmát, közérthetően, világosan beszélt a jelenlévőknek, akik között – nagy örömünkre, – meglepően sok fiatal diák foglalt helyet. Számukra igen fontos, hogy a történelem tanulásakor legyenek személyes élményeik bizonyos eseményekről, időszakokról. A hallgatóság között helyet foglaló idősebbek külön szóvá is tették: milyen szép, hogy a fiatalokat is érdekli a múltunk. A szerző is értékelte ezt, és a diákokat kísérő nevelőket megajándékozta a könyv egy-egy példányával. Bár ismét fogadkozott, hogy nem kezd több történelmi tárgyú dokumentarista könyvbe, azért elárulta, hogy mostanában keresi azokat a személyeket, akik a második világháborút megjárt katonák hozzátartozói, és emlékeznek a katonák által elmesélt anekdotákra, érdekes történetekre.

Sok sikert kívánunk a további eredményes kutatómunkához. Reméljük, hamarosan újabb kötetet vehetünk kézbe Selmeczi István tollából.

Egy beérett életmű gyöngyszemei – Kerti Károly György irodalmi délutánja

Makuvek Nóra

2016. január 20-án a Tatán élő és alkotó *Kerti Károly György* irodalmi munkásságába nyerhettek betekintést az érdeklődők a tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtár és a Nyugdíjas Pedagógus Klub által szervezett irodalmi délutánon. A novellák és versek előadásában *Lehotzky Csabáné* és *Petrozsényi Eszter* működött közre, a művész termékeny alkotói életéről és műveiről munkatársa, *Kövesdi Mónika* művészettörténész mesélt.

Kerti Károly György sokoldalú ember – restaurál, szobrászkodik, zenél, fordít, fest, ír. Költeményeinek egyedülálló csoportját alkotják a

haikuk, ezek a japán kultúrából átvett, háromsoros, puritán versek. A környezetére érzékeny művész néhány szóval is olyan pillanatképeket ragad meg, melyek azonnal visszhangot keltenek az olvasóban, hallgatóban.

A műfajra jellemző a természeti képek használata és a tárgyiasság, valamint az erős zeneiség. Olykor maga az írás ihlet: *„feloldja a tust/ecsetért nyúl, kezében/az egész világ”*, néha egy emlék hangulata: *„friss széna bódít/lent harsogva fut az Olt/fa-tövén borvíz”*, és sokszor a humor: *„gyorsan a géphez/amíg el nem felejtem/ezt a haikut”*.

A haiku jellemzője, hogy költő és olvasó egy ponton, a vers után maradt csöndben találkozik. Ilyen különleges találkozás történt meg Kerti Károly György író-olvasó délutánján is a Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban.

Családi versdélután

Dományi Zsuzsanna

Advent idején fokozódik bennünk az ünnep iránti vágy, szívünket, lelkünket feldíszítjük a karácsony ünnepére. Jó egy kicsit megállni, befelé, önmagunkra figyelni. Ehhez a lelki készülődéshez nyújtott segítséget – már harmadik alkalommal – a *Családban marad* versdélután, ahol a család apraja-nagyja szavalatokkal teremtette meg az ünnepi várakozás varázslatos hangulatát.

2015. december 9-én összegyűltek a családok a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár programján, hogy átadják verscsokrukat a zsűritagoknak, *Sinkó Ildikó* könyvtárigazgatónak, *Solti Emesé*nek, a Ringató foglalkozás vezetőjének és *Lezsovits Szilvia* művelődésszervezőnek.

A versdélutánt *Mentovits Éva: A szeretet ünnepén* című költeményével nyitottuk meg. Majd következett a családok előadásában Juhász Magda, Szabó T. Anna, Dzsida Jenő, Károlyi Amy, Fazekas Anna és Fésűs Éva egy-egy verse, illetve a Nádasdi família a verseken kívül egész dalcsokorral is készült a téli ünnepkörhöz kapcsolódóan.

Befejezésül a zsűri megköszönte a családok szereplését, és azt, hogy verseikkel elhozták a karácsony szeretetteljes, szívmelengető szellemét a könyvtárba. Oklevéllel, szaloncukorral, angyalkával és mesekönyvvel hálálta meg a könyvtár valamennyi résztvevőnek a szavalást. Idézve az egyik elhangzott Szabó T. Anna verset: *„Karácsonyos esti mesét/összebújva olvasunk –/ nálunk minden este ünnep –/ hurrá, ebben jók vagyunk! ”*, reméljük, hogy programunkkal mi is jók voltunk a családokhoz, és jövőre is találkozunk velük.

Versdélutánunk résztvevői voltak:

- Bodorné Farkas Éva és Bodor Boglárka
- Kelemenné Goldschmidt Judit, Kelemen Adél és Kelemen Enikő
- Kovács-Pataki Csenge, Kovács-Pataki Bíbor és Kovács Pataki Borostyán
- Nádasdi Barbara, Nádasdi Angyalka, Nádasdi Kamilla, Nádasdi Napsugár, Nádasdi Jázmin
- Pallagi Zsuzsanna és Tyukász Ibolya Luca
- Szabóné Szemler Melinda, Szabó Fanni Melinda és Szabó Roland
- Tóth Emese és Guhn Flóra

Kovács-Pataki Csenge, Kovács-Pataki Bíbor és Kovács Pataki Borostyán. Fotó: Goldschmidt Éva

Megyei körkép

Rovatvezető: Feketsné Kisvarga Anita
fekets.anita@jamk.hu
34/513-677

V. évf. 12. – VI. évf. 1. szám

2015. dec. – 2016. jan.

KEMLIB

Advent a könyvtárban

Csombor Erzsébet

A *„Köztünk élnek”* sorozat idei utolsó rendezvénye 2015. 11. 30-án zajlott le a Helischer József Városi Könyvtárban. A vendég ezúttal az országos és nemzetközi hírű *Pálmai Árpád* egyházzenész, ének-zenetanár, karnagy volt. Az est az adventi koszorú első gyertyájának meggyújtásával kezdődött. Az ünnepi hangulat nagyon gyorsan magával ragadta az olvasótermet zsúfolásig megtöltő hallgatóságot, amikor a csodálatos hanggal megáldott Pálmai Árpáddal közösen elénekelték a *„Harmatozzatok égi magasok”* című katolikus adventi éneket. Majd a vendég előadásában felcsendült a *„Rorate caeli desuper”* című gregorián, amely a hajnali misék kezdő éneke, és a terembe leszállt a minden értelmet felülmúló béke csendje.

Pálmai Árpád. Fotó: Nyári Andrea

Pálmai Árpád 1982-ben született Esztergomban. A család máig Dömösön él, ahol a gyermekéveit töltötte. A tehetségét már általános iskolás korában felfedezték a szülők, beíratták az esztergomi zeneiskolába. Nagy hatást gyakorolt rá *Reményi Károly*, az iskola vezetője, tanára és *Végvári Vazul* atya, az 56-os menekült, aki akkor tért haza, amikor Árpád kilencedikes volt. Pályaválasztásában meghatározóak voltak a Temesvári Pelbárt Gimnáziumban eltöltött évek. Önszerveződés keretében létrehozták a *Szent Ambrus Énekegyüttes*t, ami máig működik, de a család, *Beer Miklós*, (ma váci püspök, aki akkoriban Pilismarót és Dömös plébánosa volt), és *Baróti István*, a Bazilika kiváló orgonaművésze szintén segítették a döntés meghozatalában. Az ELTE Tanárképző Főiskolai Karán énektanári szakon kezdte meg felsőfokú tanulmányait, majd másodévtől felvette az egyházzenei szakot a Zeneakadémián. Harmadéves korától a karvezetés-karnagy szakon is tanult. Művésztanári diplomával fejezte be a tanulmányait, az egyházzenei szak pedig másoddiplomát adott. A Temesvári Pelbárt Gimnáziumban édesapjától vette át az énektanítást. Ma már az esztergomi Hittudományi Főiskolán is tanít.

Árpád lendülete, lelkesedése magával ragadó. Az egyházi muzsikálást olyan imának tartja, amelyet énekel az ember. Ez olyan szolgálat, ami akkor bontakozik ki igazán, amikor a közösség is átéli, milyen nagy öröm dicsérni az Istent. A tanítványainak azt hangsúlyozza, hogy az éneklés olyan megszólalási forma, ami önmagában is ünnep, mert az összetartozás jelenik meg benne Istennel. Számos zarándoklaton vett részt, ahol szintén az a legfontosabb, hogy fölemeljék a tekintetüket, és így túllépjenek a mindennapok nehézségein.

Az egyházi zenében többféle műfaj jelenik meg. A musica sacra esetében az első a gregorián, ami a liturgiával együtt fejlődött. Ugyanakkor a különböző helyzetekben más-más zene, ének

szükséges, olyan, ami a legtöbbet adja az embereknek. A népi énekek egy-egy közösség lelkiségét őrizték meg, tükrözik vissza, ezért jelentőségük nagy.

Pálmai Árpád rendkívül elfoglalt ember. Tanít, kórus-vezető karnagy, az egyetemi éveitől kezdve számos kórusban énekelt, énekel, fellép a *Kecskés*- és a *Tabulatúra Együttes*sel Magyarországon és külföldön. Fellépései az esztergomi Balassa Társaság, vagy az intézmények rendezvényein élményszámba mennek. Segítőkészségéért mindenki hálás. Ugyanakkor figyel arra is, hogy legyen idő a feltöltődésre; több mesterével együtt vallja, hogy szünet tartása elengedhetetlen feltétele a színvonalas szereplésnek.

A beszélgetést énekes betétek színesítették. Elhangzott a Szent László Himnusz, énekelt Balassa verseket. A rendezvényt az *„Ó jöjj, ó jöjj üdvözítő”* című karácsonyi ének közös eléneklése zárta. Azt est moderátora *Sinkó Gyula* tanár volt, aki szokásához híven alaposan felkészült a beszélgetésre. Finom humorával, lényegre törő kérdéseivel hozzájárult ahhoz, hogy megismerjük a vendég életútját, derűs személyiségét és sokoldalú tevékenységét. A rendezvény méltó zárása volt a „*Köztünk élnek”* beszélgetős program második sorozatának. 2016. január 18-án indul a harmadik sorozat – addig még azonban egy „évadzáró” karácsonyi koncerttel várja a közönséget a könyvtár december 18-án, mellyel igyekszik kiteljesíteni a Pálmai Árpád által megteremtett ünnepi készülődés, az ünnep várásának a hangulatát.

Sinkó Gyula és Pálmai Árpád. **Fotó: Nyári Andrea**

„Katonai szakképzettsége: színész” – Könyvbemutató Szilágyi Tiborral

Csombor Erzsébet

A Könyvtári beszélgetések című rendezvényre 2016. január 26-án este zsúfolásig megtelt a Helischer József Városi Könyvtár olvasóterme. *Szilágyi Tibor* színművész neve hívó szónak bizonyult. A találkozó jó alkalom volt a színész harmadik könyvének bemutatójára is. *Várady Eszter* igazgatónő köszöntője után elsőként az IAT kiadó képviselője, *Brenyó József* beszélt. Elmondta, hogy 1978-1984 között Esztergomban élt. Ebben a hat évben a könyvtár olvasója volt. Ide vonzotta a diákokat az intézmény pezsgő kulturális élete. Sokat olvastak, és ez hozzájárult ahhoz, hogy ma könyvkiadással foglalkozik.

Szilágyi Tibor, Várady Eszter és Brenyó József.
Fotó: Nyáry Andrea

Ezt követően az est moderátora, *Bánhidy Vajk* első kérdésével a tavalyi könyvhétre megjelent könyv címét firtatta. Szilágyi Tibor elmondta, hogy a katonakönyvébe ez van beírva, pedig nem volt katona. A részletes ismertetés előtt, bevezetésként a fiatalkoráról beszélt. 1956-ban kezdte a gimnáziumot. Abban az időben büntetésből több egyetemi tanárt visszaminősítettek, akik aztán a középiskolákban tanítottak, ezért a középiskolai oktatás nagyon magas színvonalú volt abban az időben. Bár Szilágyi Tibor reálosztályba járt, egyértelmű volt, hogy nem ezen a vonalon tanul tovább. A színművészetire azonban elsőre nem vették fel. Miután akkoriban azt, aki nem dolgozott közveszélyes munkakerülőnek nyilvánították és

büntették, munkát keresett. Több munkahelye volt; az utolsó munkahelyén aláírták a jelentkezési lapját a színművészetire, és másodszor sikerült a felvételi is. Ötven éve már ennek. A könyvben erre az ötven éves pályára tekint vissza, de nemcsak személyes visszaemlékezésről szólnak a történetek, hanem kortörténetet és színháztörténetet is tartalmaznak.

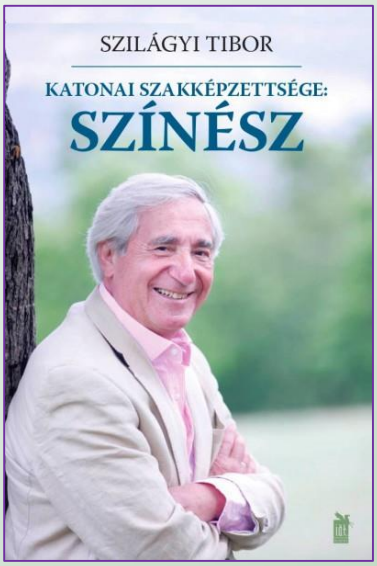

A könyv a sorozással kezdődik. 200-300 fiatal áll meztelenül a sorozó bizottság előtt. Amikor rá került a sor felszólították, hogy ha már felvették a színművészetire, mondjon egy verset. Arany János: Vörös rébék című versét szavalta el, ami nagy derültséget váltott ki, mivel a sorozóbizottság egyik tagja vörös hajú volt. Be is pecsételték a katonakönyvébe, hogy „Katonai szakképzettsége: színész”. (Ez könyvének címe is.) 1965-ben diplomázott. Pécsre helyezték, de Radó Vilmos, a kecskeméti színház igazgatója átcsábította. Itt megkapta a Makrancos hölgyben Petruchio szerepét. Közben játszott a Hideg napok című filmben, ami meghozta számára az ismertséget. Pályája során többször váltott színházat, játszott vidéki és fővárosi társulatoknál. Mindig ő lépett tovább, ha úgy érezte, hogy ez a szakmai fejlődéséhez szükséges. Gyakran bátorság kellett a váltáshoz, de nem bánta meg, hogy színi pályán ő a legnagyobb vándormadár. Veszprémben Horvai István rendezte Németh László: Apáczai című darabjában ő játszotta a főszerepet, majd a Thália Színház következett, onnan átment a József Attila Színházba, majd Várkonyi Zoltán hívására a Vígszínházba. Egy darab kedvéért még elektromos targoncát is megtanult vezetni. Kétszer is tagja volt a Nemzeti Színháznak, ahol alkalma nyílt a rendezésre is. Eddig 50 előadást rendezett, közte háromszor magát is rendezte. Rendezésében 2015 őszén mutatták be a Veszprémi Petőfi Színházban Eisemann Mihály-Szilágyi László: Tokaji aszú című zenés darabját. A Vidám Színpadon Murray Schisgal: Második nekifutás című komédiáját rendezte meg, és ő játszotta az ifjú lányba beleszerető középkorú férfi szerepét. A felesége tréfásan biztatta, hogy másodszor, ennyi idősen is vállalja el a szerepet, legalább lefogy. Folyamatosan sok szerepe van, hogyan jegyzi meg ezt a töménteln szöveget? Adottság, foglalkozni kell vele és persze rutin – mondta. Azok a színészek nyűgözik le, akik igazán nagyok. Igy pl. Páger Antal. Nagyon büszke arra, hogy ezek a színészek elfogadták, befogadták őt, és szívesen játszottak vele.

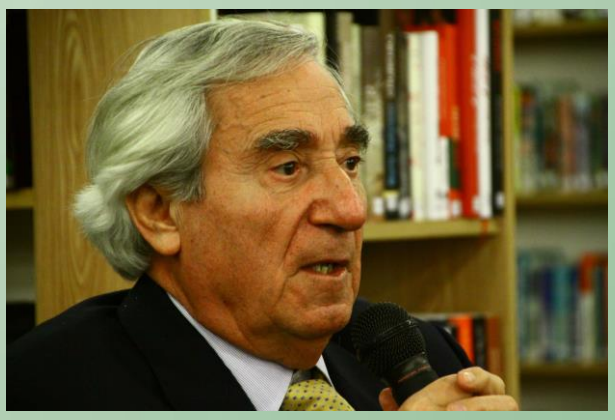

Szilágyi Tibor. Fotó: Nyári Andrea

Sok rendezővel dolgozott együtt, de igazán 10 rendezőt tart sokra. Ők tudták mit akarnak, hogyan akarják és miért. A kötet hátsó borítóján van egy kép- tabló. A Pesti Színházban 1985-ben játszották Mrozek Tangóját, a szereplőket ábrázolja a kép. Ruttkai Éva, Páger Antal, Gobbi Hilda, Darvas Iván, Gálffi László, Eszenyi Enikő és elől Szilágyi Tibor. A középen ülő nagy színészek, azóta már elmentek. Szilágyi Tibor nagy empátiával és szeretettel ír kollégáiról. Igaz, sok vidám ugratás is megesett, ezekről is olvashatunk a könyvben. A színészből árad a derű, az élet szeretete. Számos vidám történet, sok nevetés jellemezte ezt a kellemes estét, amelyet dedikálás zárt.

Megyei körkép
Rovatvezető: Feketsné Kisvarga Anita
feketsne.anita@jamk.hu
34/513-677

V. évf. 12. – VI. évf. 1. szám
2015. dec. – 2016. jan.

KEMLIB

Nyugdíjba vonult Mucha Ildikó

Szabó-Berghauer Zoltán

Dorogon született, Dorogon él, ahova szülei és szerettei emléke és értékrendje, a munkához való alázatos viszony és a minőségre való törekvés köti. Nagyon sok hasznos és gyakorlatias információval látta el a hozzá fordulókat, – legyen az munkatárs vagy olvasó – szakmai tanácsokkal vagy a város történelmével, múltjával, átalakulásával, emlékeivel kapcsolatban, mindig személyes élményekkel és tapasztalatokkal fűszerezve azokat. Hivatását hűen szolgálta. Egészséges patriotizmusát, elkötelezettségét sosem titkolta – ha módjában állt, kifejezte megnyitóiban és tetteiben is.

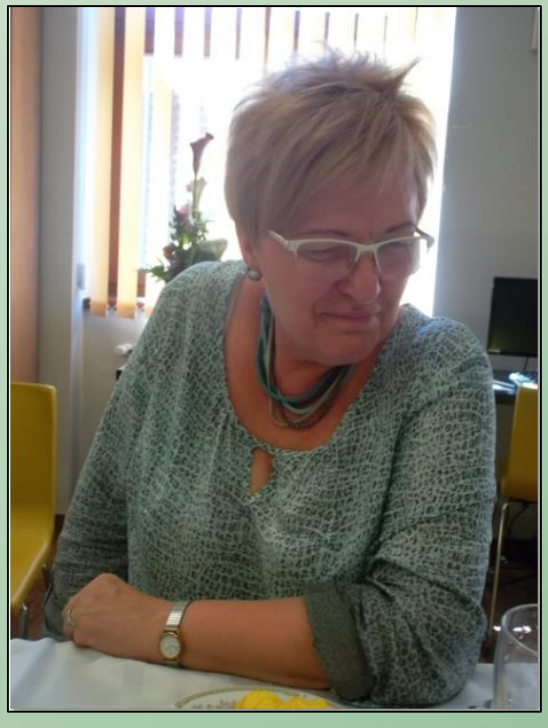

Mucha Ildikó. Fotó: Szederkényi Csabáné

Már érettségi után életcéljának s feladatának tűzte ki, hogy könyvtáros legyen. Így Tokodaltárón még képesítés nélkül kezdett el dolgozni, megragadva az első adandó alkalmat. 1974-ben sikerült már főfoglalkozásban elhelyezkednie a dorogi József Attila Művelődési Ház könyvtárában. 1975-ben felvették az esztergomi tanítóképzőbe, és 1979-ben tanító-könyvtárosi diplomát szerzett, teljesítve vágyának azonfel(tétel)ét, hogy elhivatottságát szakképesítéssel hitelesítse. Pedagógusi vénájának köszönhetően gondosan figyelt a tudatos olvasóvá és igényes felhasználóvá nevelésre. Különös figyelmet fordított az ifjúság olvasásban kifejeződő szokásainak, szórakozásának, kikapcsolódásának, tájékozódásának és tanulásának terelgetésére. Így az OSZK KMK egyéves gyermekkönyvtári szakkollégiumát is elvégezte 1982-ben – hiszen mindig szem előtt tartotta a személyes példamutatást: ha mást képez, magát is képzi. 1983-ban körzeti könyvtárosként módszertani felelős volt 1992-ig, az év októberétől három éven át pedig a könyvtár vezetője. De hat év elteltével, a sorozatos átszervezések, a kor követelményeit utol nem érő fejlesztések elmaradása és a szakmaiság háttérbe szorulása miatt új perspektívát keresve váltott, s az akkor még Arany János nevét viselő városi könyvtár olvasószolgálati és tájékoztató könyvtárosa lett. Itt nagy ambícióval folytatta a korábban elkezdett szakmai-olvasószolgálati munkát. 2006-tól a könyvtár vezetőjévé nevezték ki, így indíthatott el új folyamatokat, vagy lett részese, valamint koordinátora az intézményt érintő, szükségszerű

változásoknak is. A szakmai ellátottságot tökéletesítette: minden munkaterületet felsőfokú végzettségű, szakképzett személyekkel töltetett be. Az új feladatok és kihívások arra ösztönözték, hogy szakmai elképzelései megvalósításához fejlessze meglévő ismereteit. Vezetőként sem hanyagolta el fejlődését: 2009-2010 között végezte el a KKDSZ Szakképzési Akadémia közművelődési szakember, menedzser szakát. Az ott elsajátított tudást gyakorlatba ültette: az Ünnepi Könyvhét meghonosítása Dorogon az ő nevéhez fűződik. Több nagyváros is csak Dorog után kapcsolódott és fog bekapcsolódni a rendezvénysorozatba, eme fontos szakmai vérkeringésbe, a társadalomnak ezen jeles fórumába és önkifejeződésébe. Szintén az ő szakmai felügyelete alatt történt fiókkönyvtárrá alakulása a művelődési házi állománynak, és a kistérség mozgókönyvtári rendszerének megszervezése.Utóbbiak megszűnése után pedig a városi könyvtár sokáig várt felújításával járó szervezések fő feladata és felelőssége szintén rá hárult, amelyet különösebb zökkenő nélkül bonyolított le. A helyi kulturális élet szervezésében más formában is részt vett: 2010-2014 között külső tagja volt a város kulturális bizottságának, 2015-től pedig segítője a Kulturális Közalapítványnak. Továbbra sem mondott le arról, hogy szakmai és gyakorlati tanácsaival, tapasztalataival segítse szülőhelyét. Azon személyek sorát gazdagítja, akik kapcsot képeznek múlt és jelen, jelen és jövő nagy változásai közepette. Képviseli városa hagyományait és értékeit – beleértve a bányászat szellemi örökségeit is, – amelyek az elődök életében voltak jellemzők. Feladatait mindig készségesen ellátta. Sokat tett a kulturális értékek átörökítéséért. Nyugdíjba vonulása alkalmából kívánunk jó egészséget, nyugodt, boldog éveket!

A dorogi képviselő-testület határozata értelmében a könyvtár új igazgatója Szabó-Berghauer Zoltán 2016. január 1-től 2020. december 31-ig. Gratulálunk kinevezéséhez és sikeres munkát kívánunk!

Így mesélt Nyáry Krisztián

Szabó-Berghauer Zoltán

December 3-án *Nyáry Krisztián* volt a dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtár és Helyismereti Múzeum vendége.

Magyar írók és költők szerelmi életét – eddig kevésbé ismert oldaláról – bemutató írásai két kötetben jelentek meg *„Így szerettek Ők”* címmel. Ez mintegy 80 életrajzot jelent. Mivel a magyar „irodalmi kánon” kb. 100 szerzőre „korlátozódik” – ennyit képes egy ember tárolni az agyában, – több kötetre nem számíthatunk, így ez a kettő igen nagy kuriózumnak számít. Ezekben nem tankönyvszagú, „kilúgozott” „szentek” életrajzai olvashatók, hanem rendhagyó irodalmi sétákon vehetünk részt. Ugyanez a sajátos látásmód – elhallgatott életrajzi elemek – jellemzi két utóbbi könyvét, melyekben 63 hős és merész magyar rendkívüli pályáját dolgozza föl.

A jó hangulatú beszélgetés tartalmas időtöltésnek bizonyult a hallgatóság számára, s mindenki felvillanyozottan sietett haza, ki-ki újdonsült könyvével a hóna alatt, hogy belevesse magát az igaz, emberi történetekbe.

Nyáry Krisztián. Fotó: Sütő Zsófia

Komárom-Esztergom Megye Kistelepüléseinek Könyvtári Ellátása
Elérhetőség: Tatabánya 2800 Fő tér 2. Tel.: 34/513-676
www.kemkszr.hu kszr@jamk.hu

Vértestolnán is megújult a könyvtári szolgáltatóhely

Mikolasek Zsófia

A gyönyörű fekvésű kis falu könyvtára éveken át méltatlan környezetben fogadta olvasóit. Szerencsére 2015 nyarán megszületett a közös – megyei könyvtári és önkormányzati – akarat : Vértestolna lakossága (és könyvtárosa) valódi könyvtárat érdemel. Az állomány leselejtezése és a TextLib könyvtári rendszerbe történő bevétele után az önkormányzat megkezdte az új könyvtárépület felújítását: az ablakcsere, villamos vezetékek cseréje, festés, burkolás még tartott, amikor az asztalos elkészült az új bútorokkal: könyvespolcok, számítógépes asztal, könyvtári kölcsönzőpult, folyóiratállvány, médiaszekrény várta, hogy a helyére kerüljön. Közben megrendeltük a szőnyegeket, függönyöket, karnisokat, a székeket, a televíziót és a babzsákfotelt.

Fotó: Mikolasek Zsófia

Eljött végre december 19-e, és a falu apraja-nagyja birtokba vehette a csodálatosan megújult könyvtári szolgáltatóhelyet. *Harmados Oszkár* polgármester köszöntő beszéde után *dr. Voit Pál* a József Attila Megyei és Városi Könyvtár igazgatója mutatta be a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer kínálta lehetőségeket. Köszöntőjéből kiderült, hogy a megyei könyvtár a szebb könyvtári környezethez és a 21. századi könyvtári szolgáltatások vértestolnai elérhetőségéhez 2,3 millió forinttal járult hozzá 2015-ben. Az ünnepélyes könyvtárátadó fényét a *Borostyán együttes* műsora emelte, megzenésített magyar verseket adtak elő.

Fotó: Mikolasek Zsófia

A munka természetesen nem fejeződött be Vértestolnán. A lehetőségek adottak, a könyvtár gyönyörű, az állomány naprakész, a könyvtári rendszer szolgáltatásai elérhetők. Most már a könyvtároson és a vértestolnai lakosokon múlik, hogy élő közösségi térré válik-e könyvtáruk.

ILYEN VOLT – ILYEN LETT
fotógyűjtemények a 2015 során megújult kistelepülési szolgáltatóhelyekről:
http://www.kemkszr.hu/galeria/index.php?/category/325

Kézműves foglalkozás az Advent jegyében

Benis Józsefné

Könyvtárunkban, Csatkán sikeresen megtartottuk kézműves foglalkozásunkat, amelyet Kovácsné Sándor Éva vezetett. Az eseményen karácsonyi kopogtatókat készítettünk. Jó hangulatban telt el az este, s végül szép kopogtatókkal távoztak a lányok, asszonyok. A siker igazi bizonyítéka, hogy az asszonyok most már saját maguk is megbeszélték, hogy egy hét múlva újra eljönnek a könyvtárba, és egy hangoskönyv hallgatása mellett elkészítik a falu karácsonyfájára a díszeket. Öröm volt látni, ahogy egy pici falu apró könyvtára közösségteremtő helyszínné vált.

Fotó: Benis Józsefné

Pillanatképek könyvtáraink ünnepváró eseményeiből

A fotók Várgesztesen (Arató Mónika), Csolnokon (Kovács Dorottya), Kömlődön (Kovács Mihályné), Bokodon (Sári Andrásné), Bársonyoson (Sinigla Csaba Lajosné), Csépen (Nagyné Szabó Judit) és Bajnán (Erdősné Csík Katalin) készültek. Montázs: Szilassi Andrea

Kitekintő
Rovatvezető: Szilassi Andrea
szilassi.andrea@jamk.hu
34/513-676

V. évf. 12. – VI. évf. 1. szám

2015. dec. – 2016. jan.

KeMLIB

Változó világ III-IV. – Ökológiai előadássorozat Budapesten

NÁSZ JÁNOS

2015 őszén egy a természet és társadalom változásaival foglalkozó előadássorozat indult az MTA Könyvtár és Információs Központ Agora programjának keretében a Magyar Szociológiai Társaság Holisztikus Ökológiai Szakosztálya, valamint az Öko-Urbana Egyesület támogatásával. Könyvtárunk, a József Attila Megyei Könyvtár ökológiai érintettsége miatt szintén képviseltette magát.

Klímaváltozás – Klímapolitika: egy új nemzetközi megállapodás szükségessége és kilátása

2015. november 23-án a fenti címmel tartott gondolatébresztő előadást *Dr. Faragó Tibor* címzetes egyetemi tanár az MTA Könyvtár és Információs Központjában, a *„Vigyázó szemetek Párizsra vessétek!*” című, klímaváltozással kapcsolatos előadássorozat 3. részeként. Az előadó jó ideig maga is Magyarország vezető klímadiplomatája volt, és éppen ezért a korábbi években közvetlenül részt vett a klímavédelemmel kapcsolatos nemzetközi tárgyalásokon. Az előadását nem véletlenül, közvetlenül a párizsi klímakonferencia elejére szervezték, mert az egész világ, így hazánk is nagy várakozással tekintett arra, hogy végre konkrét globális döntések szülessenek meg ott, és a december 11-ei jegyzőkönyvben már mindenki számára kötelező érvénnyel rögzüljenek a konkrét vállalások és megállapodások.

Az előadás első részében történelmi áttekintést kaptunk a közelmúlt klímaváltozásainak jelentősebb eseményeiről. Így például a huszadik század hatvanas éveiben már tetten érhetően olyan természeti események történtek, amelyek erős hatást gyakoroltak a társadalmi változásokra. A Száhel övezetben, Afrikában 1968-74 között hosszú ideig elhúzódó szárazság több százezer ember életébe került. Milliók vándoroltak el, és menekültek más, élhetőbb helyekre. Az elmúlt évszázad közepétől kezdve bolygónkon a csapadékmennyiség és eloszlás évről-évre változott és ingadozott. Az Indiai óceánon végigsöprő 2004 karácsonyi szökőár 18 országot érintett, negyedmillió halottat és másfélmillió menekültet követelt. Az Arab tavasz 2010-2011-es következményét napjainkban is erősen érezzük, gondoljunk csak a migránsáradatra. Ennek alapvető oka az, hogy 2006-2011 között Szíriát és az arab térséget rendkívüli mértékben sújtotta az aszály. 2013-ban a Fülöp-szigeteken végigságuldó tájfun okozott súlyos károkat. Tehát a természeti változások nem pusztán a klímaváltozásokról szólnak, mert erősen hatnak a társadalmi-gazdasági folyamatokra, viszonyokra is.

Mi vezetett ide? Néhány ezer évig a Föld felszíni állapota viszonylag stabil volt. Az egyik okot az erősödő emberi hatások, befolyások adják. Az ipari forradalom után, főleg a 19. századtól kezdődően a fosszilis fűtőanyag felhasználásának drasztikus emelkedése következett, míg a 20. században, a II. világháború utáni népességrobbanás egy fogyasztási - termelési robbanást idézett elő. A földhasználat módszerei is megváltoztak. A nagymérvű erdőirtás és az

urbanizáció következményeként jelentősen csökkent a vegetáció mértéke. Másrészt a mezőgazdasági, ipari, közlekedési tevékenység bővülése, valamint a hulladékhegyek kezeletlensége jelentősen megnövelte az üvegházhatású gázok mennyiségét a légkörben. Az iparosodás előtti állapotokhoz képest mintegy 40 %-kal több széndioxid kibocsátással járultunk hozzá a Föld környezeti állapotának megváltozásához. Ezek a tendenciaszerű változások súlyos társadalmi és gazdasági hatást gyakoroltak, és a jövőt tekintve sürgős teendőket igényelnek. A tendenciaszerű környezeti hatások közül különösen is kiemelkedő a savasodás, a tengerszintek emelkedése, a gleccserek és a sarkvidéki jég olvadása, az átlaghőmérséklet emelkedése, az aszályok, a villámárvizek, a hőhullámok, a járványok, továbbá a kártevők nagyszámú megjelenése, a tengerszintek emelkedése és a migráció, valamint a gazdasági elvándorlás. Csak az ok-okozati összefüggések feltárásával lehet teljes mértékben megérteni a klímaváltozást.

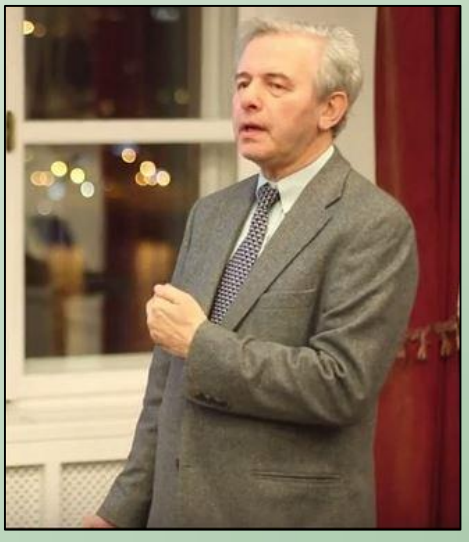

dr. Faragó Tibor. A kép forrása:
https://www.youtube.com/watch?v=vMyzSUy7ZrA

Az előadás második részében a párizsi klímacsúcshoz vezető utat vázolta fel az előadó. Az első tudományos publikációra a klímakérdésekről és környezeti problémákról már 1938-ban került sor, de csak 1979-ben került először a nagypolitika szintjére. 1988-ban, az ENSZ-ben már kormányközi testület foglalkozott ezekkel a kérdésekkel. 1992-ben a Rio de Janeirói találkozó a globális környezeti problémák elismerését tette központi témájának. 1997-ben az úgynevezett Kyotói jegyzőkönyv már említi az emberi tényezőnek az éghajlatra gyakorolt hatását. Ez a dokumentum felvázolta a tennivalókat, és 2012-ig 5%-os károsanyagkibocsátás-csökkentést írt elő. Ezt azonban sajnos nem sikerült elérni. A 2009-es koppenhágai csúcstalálkozón nem volt egyetértés a kibocsátás csökkentéséről és arról sem, hogy ki mit vállal, illetve hogy jogilag kötelezhetőek-e az egyes államok a végrehajtásra. A finanszírozáshoz nincs forrás, és jelentős politikai-gazdasági érdekütközések vannak a fejlett és fejlődő országok között. A Kyotói jegyzőkönyvben foglaltak határidejét 2012-ben, Dohában meghosszabbították 2020-ig, de az 5-20%-os kibocsátás-csökkentés elfogadásáról szóló megegyezések a mai napig nem lépetek hatályba. 2014-ben az ENSZ 5. klímajelentése tartalmazta az üvegházhatású gázok kibocsátásának nagyon gyors növekedését. Ennek okaként a népesség- és gazdasági növekedést jelölte meg. Az üvegházhatású gázok koncentrációja sokkal magasabb szinten volt ekkor már, mint bármikor az elmúlt 800.000 évet tekintve. Nagyléptékben így jutottunk el Párizsig, ahol a jelenlegi globális állapotok és felfogások szerint három tendenciát lehet előre látni.

1. Milyen intézkedésekre lenne szükség? A kibocsátás csökkentése: 2010-2030-ig 15%-os globális szinten, 2030-ig a fejlett országok tekintetében 32%-os, míg a fejődőknél 0 %-os növekedés. A klímasérült társadalmak jelentős támogatása, míg a károkra érzékenyen elszenvedő országokat és területeket kártalanítani kell.
2. Miről lehet megállapodni 2030-ig? Globálisan 10 %, 2050-ig 40-50 %, és a fejődő országoknak 30 %-os kibocsátás-csökkentést kellene vállalniuk.
3. Mi várható? A 196 ország részvételével megrendezett klímacsúcson várhatóan 2030-ig 15%-os vállalás lesz, amely viszont nem jár jogi kötelezettséggel. Ez egy nyitott keret-megállapodás lehet, amelyről még évekig tárgyalnak majd. A párizsi megállapodás egy olyan kormányok közötti megállapodás, amely

ugyan csak feltételes politikai szándéknyilatkozatot takar, de a felelősségvállalás mindenkié, akár fejlődő, akár fejlett ország, mert bolygónk jelenéről és jövőjéről van szó, és a problámák megoldásának további halogatása visszafordíthatatlan károkkal járna.

ifj. Zlinszky János. A kép forrása:
https://www.youtube.com/watch?v=IjHzERRevUI

A sorozat következő részét 2015. december 14-én tartották meg az MTA Könyvtár és Információs Központjában. Ismét két előadó kiselőadását és nagyon sok hozzászólást, kiegészítést, vitát hallhattunk. Először *Ifj. Zlinszky János*, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem docense, egyben a Regionális Környezetvédelmi Központ REC vezető munkatársa beszélt. **Párizs után - karácsony előtt** címmel osztotta meg a gondolatait a résztvevőkkel. Advent 3. vasárnapjának estéjén született meg Párizsban a klímamegállapodás a két hete zajló konferencia záróeseményeként. Nagy ünnepnek lehet elkönyvelni azt, hogy 195 országnak sikerült közös nevezőre jutni, és sikerült elfogadtatni a klímamegállapodás szövegét. Diplomaták, államfők, miniszterelnökök, szakértők fejezték ki örömüket. Ezzel egy új korszak köszöntött be, amely a megújuló energiák használata felé vezeti a bolygó népeit, és hangsúlyt kap benne a szolidaritás a generációk egymásra figyelése, valamint a jövőért érzett felelősség. Egy szénszegény, szénnélküli korszak kezdetébe léptünk be. De a történelem nem az alapján fog megítélni bennünket, hogy miben állapodtunk meg, hanem abban, hogy mit cselekedtünk. A párizsi megállapodás egy helyes irányt fogalmaz meg. Jóval két fok alatt, lehetőleg másfél fok szintjén tartsuk a globális felmelegedés mértékét. Kölcsönös, de nem egyenlő mértékű felajánlások vannak, hiszen a fejlődő és fejlett országok működése és az azt kiváltó környezeti hatások nem hasonló mércével eshetnek latba. A klímabarát technológiákat szükséges elterjeszteni, mint ahogy a vállalatok ellenőrzését is. A megállapodások ígéretesek, de be kell tartani őket még akkor is, ha ezek 2020-ban lépnek hatályba, és ezekkel kapcsolatosan sok vita és kritika várható. Egy aláírt papír nem tudja kikényszeríteni magát a végrehajtást, és számos politikai következménye lehet az országok társadalmi-politika szintjéhez, berendezkedéséhez mérten. Az az igazság, hogy most nem tudjuk, hogy hány foknál lehetne megállítani a felmelegedést, de meg kell próbálni. Fizikai és politikai szempontokat is figyelembe kell venni, és sok ország együttműködése kell hozzá. A rövidlátó politikai nézőpont és a fogyasztói szempontok megakadályozhatják a hosszútávon elérhető közjó elérését. Az eredmények időigényesek, míg a politika rövidtávban gondolkozik. A konferenciának a karácsonyi hangulatba való illeszkedése tulajdonképpen nem véletlen időzítés volt, hiszen a karácsony a szeretetről, a megváltásról szól, így a közös jóról, a közös értékekről is. Mire vagyunk hajlandók a krisztusi tanítások alapján? Egy klímabarát, környezetbarát, emberbarát, istenbarát életet élve megérthetjük azt az üzenetet, amit kaptunk. A karácsony üzenete: lesz-e békessége lesz a jóakaratú embereknek? Merjük magunkon kezdeni, és akkor békességben lesz részünk.

Ezután *Lányi András* az ELTE TÁTK Humánökológia Szak nyugalmazott egyetemi docensének gondolatébresztőjét hallhattuk: Egy ö**kológiai rendszerváltozá szükségessége** címmel. Lányi András a párizsi klímacsúcsról így nyilatkozott: A szép szavak jók valamire, főleg a jámbor és jóakaratú embereknek. A világ tudósai és politikusai olyanban egyeztek meg, amit másképpen fognak fel. Az emberiség üvegházhatású gázkibocsátása a jelenlegi állapot szerint tovább fog nőni. Amiben megállapodás

született, az kikényszeríthetetlen. A nemzetközi szerződések ki vannak szolgáltatva a hatalmi (gazdasági-politikai) tényezőknek. Az emberiség még nem elég erős ahhoz, hogy a klímaszerződés betartására rákényszerítse a törvényhozókat.

Lányi András. A kép forrása:
https://www.youtube.com/watch?v=ga20vSxx_uk

Három alapvető probléma látszik most ökológiai szempontból:
1. A menekültkérdés és a globális terrorizmustól való félelem, ami háttérbe szorítja az ökológiai problémák megoldását és kérdésfelvetéseit. A terrorizmus és a klímaváltozás indikátorai egybeesnek.
2. A túlnépesedés hatásai, élőhely keresése, háborúk.
3. A gazdasági szabadkereskedelem és világrend okozta helyzetek és problémák.

Ezek együtt számos helyen elviselhetetlenné teszik az életet. Összetévesztettük a fejlődést a jóléttel, a hatalmat a pazarlással, a gazdaságot a gyarapodással. Technológiai függőségbe kerültünk. A fejlődő és a fejlett országok csak a saját érdeküket alapján állapodtak meg, a klímaválasztás nem elosztás kérdése. Egyes kutatók szerint minden szellemi fordulat bekövetkezése három nemzedéknyi időt igényel, ami kb. 100-150 év, de most már erre nekünk nincs ennyi időnk. A mai gazdasági világrend közvetlenül összefügg az ökológiai katasztrófákkal. A jelen valósága arról szól, hogy három nagy világkorszak ér véget egyszerre. A fosszilis energiahordozók használatának 300 éves ciklusa, a fogyasztási termékekből származó nyereség felhalmozásának 4-500 éve, és a férfiuralom kizárólagos érvényesülése, és mindez paradigmaváltást igényel.

Előadásajánlat a TED-ről: Jon Nguyen

Szilassi Andrea

Jon Nguyent már gyermekként lenyűgözte a világűr. Lebilincselték a csillagászattal kapcsolatos könyvek, és minden vágya az volt, hogy egyszer képes legyen bejárni a Naprendszert, eljusson a többi égitestre, és repülhessen űrhajóval. Repüléstechnikai és grafikus mérnöknek tanult. 2008 óta a NASA Jet Propulsion Laboratóriumában dolgozik. Jelenleg vizualizációs szoftvereket fejleszt. Tervezője és vezető programozója a Naprendszerünket bemutató **Eyes on Solar System** szoftvernek. Ingyen letölthető, mint ahogyan a NASA sok egyéb szoftvere is. Ez az alkalmazás lehetővé teszi, hogy valós időben bepillantást nyerjünk galaxisunk emberi léptékkel elérhetetlen, nehezen felfogható, ismeretlen világába. Tanulmányozhatjuk a Nap körül keringő bolygókat, holdakat, aszteroidákat és kapcsolatukat, nem utolsó sorban pedig a műholdakat és egyéb űrjárműveket - és mindezt az otthonunkból! Sőt mi több, az űrbeli kalandozást időutazással is összeköthetjük, hiszen az égitestek folyamatosan mozgásban vannak, ezért különböző időben pályájuk más−más pontján láthatóak. Felkereshetjük, megnézhetjük virtuálisan a Nemzetközi Űrállomást, vagy akár a Mars Tudományos Laboratóriumot. A videón látható látványos bemutató mellett Jon Nguyen kitért arra a tévhitre is, hogy a kevés űrhajófellövés a NASA bealkonyulására utal. Csupán arról van szó, hogy a 21. században már nem annyira emberekkel, mint inkább robotokkal kutatják a világűrt.

http://www.ted.com/talks/jon_nguyen_tour_the_solar_system_from_home?language=hu

Gyereksarok

Rovatvezető: Erősné Suller Ildikó
suller.ildiko@ jamk.hu
34/513-683

V. évf. 12. – VI. évf. 1. szám

2015. dec. – 2016. jan.

KEMLIB

Adventi gyermek programok

Erősné Suller Ildikó

Könyvtárunkban hagyomány, hogy az adventi időszakban is programokkal kedveskedünk olvasóinknak. 2015 telén sem volt ez másként. December 5-én a *Portéka Színpad* vendégszerepelt olvasótermünkben a résztvevők nagy örömére. **Decemberi csillagok** címmel fémjelzett műsor ideje alatt szülők, nagyszülők, és gyerekek együtt énekeltek, kacagtak és mókáztak a sünivel, rókával, hóemberrel. A mesejáték során a közönséggel együtt, meghitt, családias légkörben gyúltak fel az ünnepi fények. Kis közönségünk játszotta Mária, József, és a három király szerepét énekelve, hangszerekkel színesítve.

A fotókat Erősné Suller Ildikó készítette.
Montázs: Szilassi Andrea

Természetesen, immár nem maradhat el az advent kézműves része sem: december 15 - 19 között vártuk az alkotni vágyókat az Adventi szöszmötölős alkotónapok keretén belül. Angyalkák többféle technikával, „pop-up" képeslap, tobozmanó, vasalható gyöngyből készített fenyődíszek, hóember, csipeszfigurák, papírszív-díszek és gipszfigurák kerültek ki az ügyes és szorgos kezek alól.

Dóka Péter és az írópalánták találkozása

Erősné Suller Ildikó

Nagyszerű találkozásnak lehettünk tanúi mi, könyvtárosok és a kísérő pedagógusok 2015. november 30-án a József Attila Megyei és Városi Könyvtár olvasótermében. Ami eredetileg író-olvasó találkozóként indult, az egy nagy, közös regényírássá teljesedett az *Ellopott zsiráf* szerzője, és a meghívott alsó tagozatos kisdiákok által. A kibontakozó regény hőse egy elhagyott mackó volt, az ő történetét alakították, színezték kerekké írópalántáink. Ám nemcsak a mackó történetével ismerkedtünk meg. Hallottunk a csúnyán író kisfiúról, akit szülei a nyári szünetben a „szépírás" gyakorlására kötelezték. Láttuk magunk előtt a papír fölé görnyedő kis alakot, aki a „citromból limonádét készítetve", a másolnivaló helyett számtalan érdekes történetet vetett papírra. Szépen írni ugyan a mai napig nem tanult meg, de kiválóan, és villámgyorsan használja a számítógép-billentyűket.

Mint kiderült, kis vendégeink olvasták *Dóka Péter* regényét, ennek kapcsán olyan jó

kérdéseket tettek fel, amin maga az író is meglepődött. Érdekes, lebilincselő beszélgetés bontakozott így ki az előadó és hallgatósága között. Nemcsak az derült ki, hogy milyen érzést váltott ki a gyermekek lelkében egy-egy történés, hanem az is, hogy ezeket milyen módszerrel érte el a szerző a történetírás szempontjából.

Bár Dóka Péter nem szeret kézzel írni, a Móra, Sárberki, Óvárosi, és Herman iskola diákjai nem távoztak aláírás nélkül a találkozóról.

Dóka Péter. A fotót Erősné Suller Ildikó készítette.

Könyvtári majmocskák

Dományi Zsuzsanna

2015. november 9-étől hirdette meg a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár új fejtörő játékát, *A kőmajmok háza* címmel. A rejtvény *Tasnádi István* azonos című, IBBY-díjas ifjúsági regényét dolgozta fel furfangos kérdésekkel, ügyességi feladatokkal.

A kőmajmok háza című könyvet gyakran kölcsönözték olvasóink az elmúlt időszakban is. A mű népszerűségét tovább növelte, hogy Tasnádi István nálunk járt októberben író-olvasó találkozón. Ez adta az ötletet, hogy a két tizenéves fiú, Gyuri és Kornél történetét játékos formában is megosszuk a gyerkőcökkel.

A kiskamaszoknak szóló olvasmányhoz különböző szórakoztató feladattípust eszeltünk ki, olyanokat, mint fogalompárosító, labirintus, kakukktojás, tudáspróba és rajzoló, ahol a gyerekek egy „mágikót", azaz mágikus lényt örökítettek meg a képzeletük, fantáziájuk alapján. Próbára tettük a gyerekek megfigyelőképességét is, amikor a „majomparádé" nevű feladatban 5 különbséget kellett felfedezniük két majmos rajz között. A visszajelzések szerint ez, és a labirintusos fejtörő tetszett legjobban az olvasóknak, ahol Kornél kedvenc focistáját, Andrés Iniestat kellett kivezetni az útvesztőből. Szép számmal érkeztek a gyerekkönyvtárba a helyesen kitöltött feladatlapocskák egészen december 4-ig, a leadási határidőig. Az indulók közül legtöbben már korábban olvasták a regényt, de olyanok is akadtak, akik a rejtvény hatására vették kézbe *A kőmajmok házá*t. Az eredményhirdetésre izgatottan jöttek a gyerekek, annál is inkább, mert a fődíj - *Dollmayer Bea* ügyes kezű könyvtárosnak köszönhetően - egy bűbájos horgolt majom volt és egy márkás focilabda. *Kozicz Júlia Anna* – Színes Iskolás, 7 éves diák - vehette birtokába a színes pulóveres, tekervényes farkú majmocskát, a labdát pedig *Essősy Ágota* – a Naszályi Angyalffy Mátyás Általános Iskola 10 éves tanulója – passzolgathatja bátyjával.

Az Essősy család. Fotó: Goldschmidt Éva

Minden játékos boldog mosollyal az arcán távozott a díjátadóról, mert az emléklapon kívül egyedi horgolt majomfejes kulcstartóval, banános csokoládéval és élményekkel gazdagodva távoztak a derűs hangulatú programról.

Rajzos karácsony

Goldschmidt Éva

A fenti címmel hirdetett rajzpályázatot a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár gyermekrészlege. A pályázat nagy népszerűségnek örvendett, hiszen összesen 131 munka érkezett be különböző korosztályú gyermekektől. Óvodások éppúgy alkottak, mint a felső tagozatos diákok. A gyermekek választhattak, hogy **Dsida Jenő: Itt van a szép karácsony** című verséhez, vagy **Borsai Mária: A varázskorona** című történetéhez készítenek rajzot. Volt, akit mindkettő megihletett, de a pályázók többsége az egyik vagy a másik mellett tette le voksát. A munkák között a történethez kapcsolódóan sokan örökítették meg azt a pillanatot, amikor az angyalok Magduska ágyán ülnek és elmesélik neki a szegénysorban élő Klárika és özvegy édesanyja életét. A vers pedig több gyermek számára a csodálatos karácsonyfát juttatta eszébe, alatta játékokkal, de olyan is akadt, aki a kis Jézus születését vetette papírra. Egy biztos: a gyermekeknek a pályázatban való részvétele olyan jótett volt, amelyet odafenn az angyalok biztosan jegyeztek.

A Színes Iskola diákjai. Fotó: Dományi Zsuzsanna

Az eredményhirdetést 2015. december 14-én tartottuk a kiállított rajzok gyűrűjében. A gyermekek *Petrozsényi Eszter* színművésznő előadásában meghallgathatták az Itt van a szép karácsony című verset, a varázskorona történetet pedig közösen idéztük fel. A kicsik már izgatottan várták az ajándékozást, ünnephez közeledvén természetesen a könyvjutalom mellett szaloncukrot is kaptak nemcsak a díjazottak, hanem valamennyi jelenlévő.

Goldschmidt Éva átadja az ajándékokat. Fotó: Dományi Zsuzsanna

A rajzpályázat eredménye

Óvodás díjazottak:

Nagy Enikő (Szent Margit Óvoda Tatabánya)

Kovács-Pataki Borostyán (Baji Óvoda)

1-2. osztály:

I. *Kelemen Adél* (2. oszt., Jázmin Utcai Ált. Isk.)

II. *Valla-Sarok Agathe* (2. oszt., Jázmin Utcai Ált. Isk.)

III. *Egri Sára* (2. oszt., Jázmin Utcai Ált. Isk.)

Külön díj: *Szalkai Csilla Bíbor* (1. oszt., Fazekas Utcai Ált. Isk.)

3-4-5. osztály:

I. *Kozicz Ábel* (4. oszt., Színes Isk.)

II. *Nagy-Tóth Lénárd* (4. oszt., Színes Isk.)

III. *Maszlavér Zsófia* (3. oszt., Színes Isk.)

Külön díj: *Dörnyei Zsolt* (3. oszt., Fazekas Utcai Ált. Isk.)

A Mikulás Pillangóországban

GOLDSCHMIDT ÉVA

A MiaManó Színház társulata. A kép forrása:
http://www.miamanoszinhaz.hu/darabok/a_mikulas_pillangoorszagban.html

A Téli Gyermekkönyvhéten ünnepi előadásra vártuk az általános iskolás gyermekeket. A Móricz Zsigmond Városi Könyvtár szervezésében mintegy 240 alsó tagozatos tanuló hangolódott rá Mikulás ünnepére 2015. november 30-án. A **MiaManó Színház** társulata a fenti című című színdarabot mutatta be interaktív formában. Természetesen a főszereplő mellett helyet kapott a darabban a gonoszkodó krampusz és a farkas koma, akik nem éppen a jó cselekedeteikről voltak híresek. A jó oldalt pedig az aranyló színben tündöklő pillangó, valamint a nyuszika képviselte, akik segítségével a Mikulás is megérkezhetett a gyermekekhez.

A lelkes közönség végig „együtt élt a műsorral", tanácsot adtak a farkasnak, mit tegyen, hogy ő is kapjon ajándékot a nagyszakállútól, sőt, segítettek a pillangónak és a nyuszinak elkapni a kis krampuszt, mielőtt meglógott volna a Mikulás zsákjával. Végül az erdő lakói és a gyermekek énekszóval köszöntötték a főszereplőt, aki varázskönyvéből azt is kiolvasta, hogy a tatai lurkók nagyon rendesen viselkedtek az idén. A *„Hull a pelyhes fehér hó"* kezdetű dal mellett más ismert sláger is felcsendült, mint például a *„Télapó itt van"* című nóta. Az előadáson pedig a krampusz és a nyuszi megtanította a közönségnek azt az éneket, hogy *„Itt kopog, ott kopog, megérkezett Télapóka, hopp!"*

Valóban megérkezett Pillangóországba, és ennek az általános iskolások is tanúi lehettek. Bízunk abban, hogy az élmény, amellyel a gyermekek a műsor alatt gazdagodtak, sokáig elkíséri őket. Köszönet a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Komárom-Esztergom Megyei Szervezetének a műsor támogatásáért!

Jelenet a tatai előadásból. Fotó: Goldschmidt Éva

„Vithánvár omladékai”

László János[1]

A Vértes hegység legimpozánsabb várromja Vitány, amely még napjainkban is rabul ejti az arra túrázókat. 1598. évi felrobbantása után sosem merült feledésbe, azonban későbbi sorsa is nagyban függött az emberi szándékoktól és szükségletektől. A következőkben annak összefoglalására teszünk kísérletet, miként alakult a sorsa a 2010-es évekig, a tervszerű régészeti kutatások és a falak állagmegóvásának megindulásáig.

A vár ritkábban fotózott oldala keletről
fotó: László János

Az erősséget a tizenöt éves háború harcai során robbantották fel a magyar–osztrák csapatok, nehogy az ellenséges török seregek használhassák az egyébként már katonailag elavulttá vált várat. Utána sokáig nem hallunk felőle, majd a törökök kivonulása után a kocsi lakosok a területet megszerző Esterházy-családhoz fordultak, hogy engedélyezzék a vár köveinek felhasználását építkezési célokra. Ez adta a második nagyobb lökést a vár pusztulásához. Valószínűleg először nem is a falak köveit szállították el, hanem a rendelkezésre álló nagyobb, faragott, díszes köveket, amelyek jól jöhettek az ottani építkezésekhez.

A 18. század elején Bél Mátyás is tudósított a várról Komárom vármegye leírása során: „A (vár)hegy hosszúkás, de az épület egyáltalán nem nagy. (…) Mindenfelől völgyekkel és erdőkkel van körülvéve, s bár az a hegy és csúcs, amelyen a vár volt, kiemelkedik az erdők fölé, mégis mindkétfelől magasabbak a többiek, amelyekről könnyűszerrel lehetett ostromolni a várat.” Bél ugyan nem minden általa leírt helyszínen járt, azonban információforrásai meglehetősen pontosan írták le a környék természeti viszonyait. Sajnálatos módon kimaradt a könyvből a vár pontosabb bemutatása: a falak akkori – vélhetően jobb – fizikai állapotának leírása elősegíthette volna napjaink rekonstrukciós kísérleteit. Nem vethetjük ezt szemére, hiszen akkor még más szemmel, korántsem megmentendő emlékként néztek a múlt örökségére. Fényes Elek Komárom megye bemutatásakor, 1848-ban szintén megemlítette „Vithánvár omladékait”, amelyet akkor Kapberekpuszta határához soroltak. A bemutatás mélysége hasonlóan felületes volt, de munkájának nem is ez volt az elsődleges célja. Részletes leírással szolgált viszont a várról Nácz József vértessomlói plébános, aki az Archaeologiai Közlemények című folyóirat 1899. évi számában nemcsak a vár történetét ismertette, hanem Csernó Geyza váralaprajzát és az általa készített metszetet is közölte.

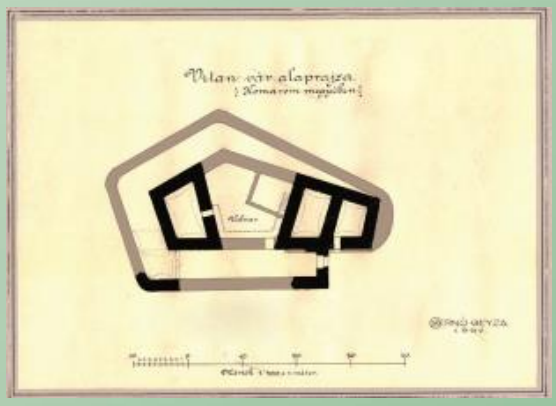

Csernó Geyza alaprajza (NÁCZ 1899 alapján)

[1] A szerző régész főmuzeológus, a tatai Kuny Domokos Múzeum munkatársa.

Jóllehet a történeti adatok és a belőle levont következtetések erős kritikára szorulnak, az alaprajz a legstabilabb támpontnak bizonyul a régészeti kutatás számára, hiszen az akkor látható felszíni részeket majdnem teljesen pontosan dokumentálta, ezt az azóta folyó régészeti kutatás is bebizonyította. Ez a pontosság már nem mondható el Könyöki József tevékenységéről, aki Magyarország s a közelebbi vidék, így Gesztes és Csókakő várait lerajzolta, alaprajzi vázlatokat készített mindegyik helyszínen. Ő járt Vitánynál is, az itt készített rajzait a Műemlékek Országos Bizottsága megvásárolta. (3. kép)

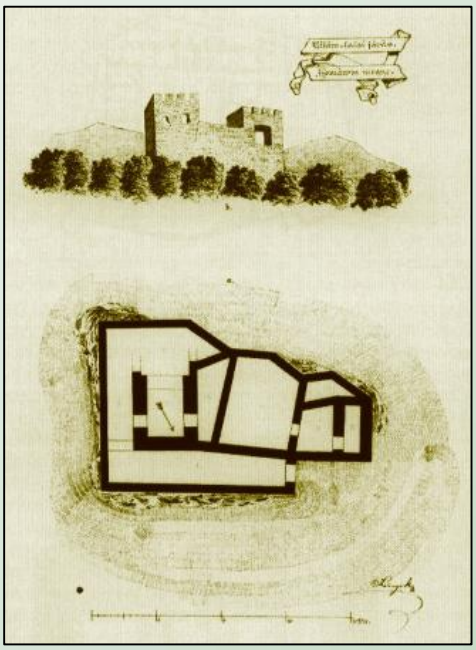

Könyöki József váralaprajza (FORSTER 1905 alapján)

Ha összevetjük alaprajzát a Csernó-félével és a napjainkban látható falakkal, még a laikus számára is szembetűnő az eltérés… Mindezek ellenére a 20. század elején készült műemlékjegyzékbe ezek az adatok kerültek be.

Említésre méltó még Soós Elemér személye és munkássága, aki várrajongóként és a magyarországi várak kutatójaként kétszer is járt a vitányi romoknál, s alaprajzi vázlatot készített. Annak ellenére, hogy katonatiszt volt, a precizitás olykor hiányzott munkáiból, így a várnál készült alaprajz sem teljesen megbízható. Összevetve Csernó Geyza felmérésével, eltéréseket figyelhetünk meg. Összességében úgy tűnik, a Csernó-féle alaprajzot vette alapul, kissé átalakítva azt. Kétségtelen előnye viszont munkájának az, hogy már feltüntette a várfalakon kívül elhelyezkedő, a várat körülölelő sáncot.

A 20. század első felében megjelenő munkák (így a Borovszky Samu által szerkesztett Komárom megyét bemutató monográfia, illetve a revíziós láz idején, 1938-ban megjelent Komárom és Esztergom közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék múltját és jelenét bemutató kiadvány) röviden összefoglalták a vár történetét, egymástól átvéve – olykor téves – adatokat. A túramozgalmak fellendülésével párhuzamosan egyre több, rövidebb híradást olvashatunk ebből az időszakból, így például a környék meghatározó helyi lapjában, a Tata-Tóvárosi Híradóban is. Ezek a cikkek vagy a táj szépségét, a környék festői voltát, esetenként ritkábban röviden a vár történetét írták le.

A második világháború után a várakra irányuló figyelem továbbra sem csökkent, ennek köszönhetően Méhes Gábor, a műemlékekkel foglalkozó akkori hivatal munkatársa a helyszínen járva 1952-ben részletes felmérést készített a romok állapotáról. Nemcsak az akkor megismerhető felszíni alaprajzot rögzítette, hanem a felmenő falakat is lerajzolta. Munkájában azért apróbb pontatlanságok megfigyelhetők, tehát teljes biztossággal az ő rajzai sem használhatók. Az elkövetkezendő években sajnos a romokat nemcsak az időjárás viszontagságai károsították, hanem amatőr ásatások is megbolygatták a vár területét. Különösen az 1980-as években. Ez nem csak azért volt káros, mert a falak állapotát veszélyeztették a kincskeresők, hanem azért is, mert régészeti kultúrrétegeket semmisítettek meg. (Kultúrréteg tartalmazza azokat az információkat és leleteket, amelyek segítenek meghatározni a vár építéstörténetét, valamint egyéb hasznos ismeretanyag megszerzését teszik lehetővé.) Sajnálatos esemény volt, amikor az 1990-es évek végén a vár északi magas épülettömbjének mintegy emelet magasságú szakasza leomlott. Mindezt csak alapos falrekonstrukcióval lehetett volna megelőzni, azonban az idő tájt erre sem anyagi forrás, sem szándék nem állt rendelkezésre. A 2010-es években fellendült az érdeklődés Vitányvár iránt. Köszönhető ez annak, hogy az országban több helyen

civil kezdeményezések vették kezükbe halódó váraink sorsát, ez várt Vitányra is. A várunk esetében a civil szándék kevésbé bizonyult sikeresnek és eredményesnek, mint más helyszíneken. De ez már egy másik összefoglaló témája lehetne… Ugyanúgy, mint a vár régészeti feltárásának eddigi eredményeit bemutató írás, amelyre majd egy következő alkalommal kerül sor.

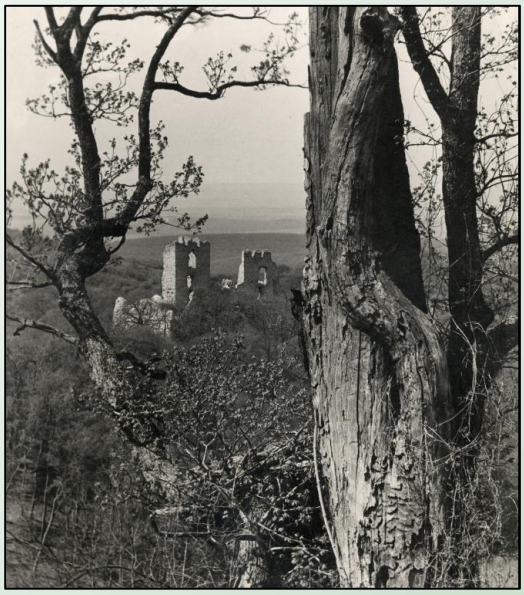

A vár archív képen a 20. század első feléből.
A kép forrása: Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ Adattára: 028.963

Felhasznált és ajánlott irodalom:

- FORSTER 1905
  Szerkesztette: Forster Gyula) Magyarország műemlékei I-II. Budapest 1905.
- G. SÁNDOR 1968
  G. Sándor Mária: A Vértes hegység középkori várai. Komárom Megyei Múzeumok Közleményei 1. (1968)
- KARCZAG 2008
  Karczag Ákos: Vitány-vár romjainál. Várak, kastélyok, templomok IV/1 (2008)
- LÁSZLÓ 2014
  László János: Egy méltatlanul elhanyagolt vár a Vértesben: Vitány. Kuny Domokos Múzeum Közleményei 19 (2014).
- NÁCZ 1899
  Nácz József: A Vértes vidékének történelmi műemlékei. Archaeologiai Közlemények XXII (1899)

Bárdos István művelődéstörténész volt a vendégünk

Csombor Erzsébet

A Helischer József Városi Könyvtár *„Köztünk élnek”* című sorozata folytatódik 2016-ban. A harmadik sorozat első vendége **dr. Bárdos István** művelődéstörténész volt 2016. január 18-án.

Dr. Bárdos István 1945-ben Battonyán született. A vegyes nemzetiségű faluban töltötte ifjúkorát és a falusi könyvtárban szerette meg a könyveket, a könyvtárat. Tanulmányai mellett elvégzett egy alapfokú könyvtáros tanfolyamot és magától értetődő volt, hogy könyvtár - népművelő szakra felvételizik. 1964-ben vették fel Debrecenben a főiskolára, ahol olyan tanárokkal találkozott, mint Sós Pál, aki művelődéstörténetet tanított. A debreceni főiskolai és egyetemi évek alapozták meg a képzőművészet és a tudomány iránti elköteleződését és későbbi pályáját. Feleségét is ott ismerte meg – 1968-ban házasodtak össze.

1965-ben átköltözött a család Tatabányára. Társadalmi ösztöndíjasokként a megyei döntés Kisbérre helyezte a házaspárt, ahol lakást is kaptak. Kisbéren kultúrház igazgató volt. A színvonalas munka elhozta számára az ismertséget, ennek köszönhető, hogy felfigyelt rá az akkori városvezetés, és meghívták dolgozni az esztergomi városházára. 1973-ban már a kislányukkal együtt költöztek a városba. A hivatalban a népművelési felügyelő feladatkört látta el. Az eredményes munka érdekében először megismerkedett Esztergom értelmiségének tagjaival, eredményeikkel, és igyekezett olyan rendezvények, kiállítások sorát megvalósítani, amellyel a kulturális és tudományos színvonalat emelni lehetett.

Nem volt egyszerű a helyzete, mert a háttérbe szorított, de mégis a katolikus egyház központjának számító városban az egyház és a párt között kellett lavíroznia. Nem sikerült Somogyi Csizmadia Károly esztergomi kanonok lakásául szolgáló

épületen emléktáblát elhelyezni, mert a pártbizottság megakadályozta; de a szentgyörgymezői temetőkápolna falára felkerült az emléktábla.

A *Fotóbiennálé* 1978-ban indult, azonban az avantgard művészek kiállításai nem arattak osztatlan sikert a vezetőség köreiben. Bárdos István vállalta ezeket a kiállításokat, mert véleménye szerint a művészet dolga a társadalmi kritikai elemek megjelenítése. A város zenei életében kiemelkedő helyet foglalt el az 1973-ban indult *Gitárfesztivál*, amelynek a szervezésében dr. Bárdos István oroszlánrészt vállalt a fesztiválnál betöltött különböző pozícióiban.

dr. Bárdos István. Fotó: Nyáry Andrea

Számos civil szervezetben végzett titkári és könyvszerkesztői feladatokat. Az ő nevéhez fűződik az *Esztergom Évlapjainak* a szerkesztése, és mérföldkőnek számít a megyei *Kultsár István Kiadói Alapítvány* által megjelentett *Esztergomi Stúdiumok* könyvek kiadása. Beke Margittal találták ki az *„Egyházak a változó világban”* című nemzetközi konferenciát, amelyen a katolikus egyháztörténészek mellett megszólaltak a protestáns egyházak képviselői is. A színvonalas konferencia előadásai könyv formában itt jelentek meg. A könyv jelentőségére utal, hogy Paskai László ajándékba adott egy példányt a pápának II. János Pálnak. 1996-ban lépett be a *Szent György Lovagrend*be, ahol a nyári egyetemek fő szervezője, a tudományos konferenciákat az országon belül és 2010-től időnként a határon kívül rendezik meg. Az első határon túli rendezvény Gyergyószárhegyen valósult meg.

Hivatali ideje alatt napi feladatai mellett a tudományos munka, publikációk töltötték ki az életét. Számos civil szervezettel volt kapcsolata, így nyugdíjazása után is megtalálta a helyét a különböző egyesületekben, mint az *Esztergomi Művészek Céhe*, *Muravidék Kulturális Egyesület*, *Balassa Bálint Társaság*. Jelenleg is több könyvön dolgozik. Ezt a rendkívül szerteágazó tevékenységet, gazdag életet támogatta a felesége, aki biztosította számára a nyugodt, alkotó légkört.

A beszélgetést *Sinkó Gyula* vezette, aki most is alapos felkészültségről tett tanúbizonyságot. Kérdései nyomán még azok is sok új információval gazdagodtak, akik már ismerték a vendéget.

Bárdos István életrajza

Dr. Horváth Géza

Született 1945. szeptember 27-én. Battonyán
Érettségi: 1964. Battonya, Mikes Kelemen Gimnázium
Lakóhelyek: 1965-ig Battonya, 1965-1968: Kisbér, 1973-tól Esztergom
1968-tól nős, egy leánygyermek édesapja
Első diploma: 1968. Felsőfokú Tanítóképző Intézet, népművelés-könyvtár szak, Debrecen
Másoddiploma: 1977: Kossuth Lajos Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Debrecen. Okleveles közművelődési előadó, bölcsész diploma
1981: KLTE egyetemi doktorátus, kultúra filozófia, művelődéstörténet szakirány

Munkahelyei:
1968-1973: Erkel Ferenc Művelődési Ház igazgató, Kisbér
1973-1989: Esztergom városi Tanács Művelődési Osztálya. Közművelődési felügyelő, majd főmunkatárs
1989-től 2007 június 30-ig a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzati Hivatalának vezető főtanácsosa, közgyűjteményi és közművelődési referense. Feladata a megyében működő közgyűjtemények, közművelődési intézmények, civil szervezetek, és az ezekhez kapcsolódó tudományos tevékenység koordinálása, gondozása.

Tudományos és közéleti tevékenysége

1970-es évek elejétől aktív kutatóként, helytörténeti, művelődéstörténet, egyháztörténeti kutatásokat folytat. Kutatási eredményeit folyamatosan publikálja.

Fő kutatási területe az Esztergomi Érsekség országos és helyi művelődéspolitikája, a megye településeinek története, civil szervezetek története, a megye XX. századi kulturális, művészeti élete. E témakörökben több kötet, számtalan tanulmány írója, kötetek sorának szerkesztője.

Kulturális tisztségei:

1979-ben az 1946-ig működött Balassa Bálint Társaság újjáalakulásának egyik kezdeményezője és tagja, 1983-tól elnökségi tagja.

1979-: Magyar Népművelők Egyesülete tagja 1979-től.

1980-1985: Magyar Népművelők Egyesülete Komárom Megyei területi szervezetének elnöke

1985-1990: Magyar Népművelők Egyesülete Komárom Megyei Területi szervezetének elnökségi tagja

1983-2015: főszerkesztője a Balassa Bálint Társaság Esztergom Évlapjai című kiadványának.

A Magyar Népművelők Egyesülete Komárom Megyei Területi szervezete elnökségi tagja 1980-tól, elnöke 1985-1990.

1991-2004-igtagja és titkára a Komárom -Esztergom Megyei Művelődési Ifjúsági és Közösségfejlesztési Alapítvány Kuratóriumának,

1991-2013: Kultsár István Társadalomtudományi és Kiadói Alapítvány kuratóriumának titkára

1991-1999-ig dr. Beke Margit, majd dr. Hegedűs András Prímási Levéltár igazgatóval szervezője az „Esztergomi Stúdiumok" című egyháztörténeti konferenciasorozatnak, társszerkesztője a konferencia előadásainak írásos változatait tartalmazó köteteknek, 1992-től a Kultsár István Társadalomtudományi és Kiadói Alapítvány Kuratóriumánaktitkára. 1992-től tagja,

1992-2000-ig tagja az MTA Veszprémi Akadémiai Bizottság Településtörténeti Munkabizottságának,

1975-1992: az Esztergomi Nemzetközi Gitárfesztivál szervező titkára, 1992-2002: Szendrey-Karper László Nemzetközi Gitárfesztivál generáldirektora

1992-2002:Szendrey-Karper László Nemzetközi Gitárfesztivál Alapítvány Kuratóriumának titkára, 2002-2007: a Kuratórium tagja.

1994-2006: Révai Új Lexikona szerkesztőbizottsága tagja, a megyei szócikkek írója, szerkesztője

1995: Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság alapító tagja

1996-: Szent György Lovagrend lovagja.

2001-2008: Szent György Lovagrend Oktatási Tagozat vezetője

2008: a Szent György Lovagrend Komárom-Esztergom megyei priorja

2009- a Szent György Lovagrend magisztrátusának tagja, helyettes kincstartó, a Nyári Egyetem főszervezője

1995-2008: Dr. Magyar Györggyel közösen szervezője a Lovagrend Esztergomban lebonyolított Középkori Akadémiájának, majd a jogutód Nyári Egyetemnek

2003-2006: Párkányi Képzőművész Kör tiszteletbeli tagja

2007-:Esztergomi Művészek Céhe tagja 2007

Ösztöndíjai:

Komárom Megyei Tanács Ösztöndíja 1979., 1986.

MM. Közműv. Koordinációs Főosztálya és az Állami Ifjúsági és Sport Hivatal ösztöndíja 1988.

Kitüntetései

1982: Szocialista Kultúráért

1984: Babits Mihály Emlékplakett

1990: Miniszteri Dicséret

1993:Szendrey-Karper László Emlékplakett

2003: „Esztergomért" emlékplakett

2004: Szent György Lovagrend piros hadiszalagon függő, Szent Koronával és Anjou-liliomokkal ékesített tiszti keresztje

2006: Komárom-Esztergom megyéért szakmai díj,

2008: Szent György Lovagrend tiszti keresztjének a Szent Koronával és babérokkal ékesített csillaga

2010: Szent György Lovagrend Szent Koronával ékesített lovagkeresztje

2012: Szent György Lovagrend „Anjou pajzs"

Könyvbemutató: A Táti-szigetek és természeti értékei

Krakó László

December 9-én került bemutatásra Krakó László fenti című könyve a Kultúrházban. Az alábbiakban a szerző ismerteti a kiadványt.

A könyv saját (senki által fel nem kért, vagy javasolt) elhatározásból született. A közel negyvenöt év (mint táti polgár), a harmincnégy itt eltöltött tanítási év, és egy sor más személyes kötődés Tát-hoz, motivált arra, hogy ezt, a sziget, a falu és természeti értékei kapcsolatát megírjam. Aktuálissá teszi ezt az a tény is, hogy Tát település múltjának és jelentős természeti értékekkel bíró fontos részének története az eddig megjelent krónikákból hiányzik. Értékeiről kevés, vagy csak a szűk szakma számára készült néhány kiadványban olvashatunk.

Krakó László, Mikola Sándor-díjjal kitüntetett fizikatanár a táti híradónak adott interjúja alkalmával, 2015 februárjában. A kép forrása: https://www.youtube.com/watch?v=e5g2AnMk9fc

A tartalomból: Az első három rövid fejezet a Duna geológiai történetével, eredetével ismerteti meg az olvasót. A Táti-szigetcsoport a dunai szigetek rangsorában hol helyezkedik el, az a következő fejezetben található. A szigetcsoport története, természeti értékeinek kialakulása elválaszthatatlan a hozzákapcsolód földrajzi környezet nélkül, úgymint a patakok: a Mogyorósbányai-patak, az Únyi-patak, a Kenyérmezei-patak és a Tokodaltárói vízfolyás. A szigetekhez, a faluhoz kapcsolódó történetüket, környezeti és biológiai szerepüket kellő részletességgel tartalmazza. A Kis-Duna, a gátak és a kompok, az elkerülő út, árvízi gondok, a Kis-Duna-ág megszűnésének veszélye és megoldások, az ezekhez kapcsolódó, mára már történelemmé formálódott események, történetek, nevek Tát történetének elmaradhatatlan részeivé váltak. A következő kilenc rövidebb-hosszabb fejezet ezt foglalja össze. A szigetcsoport történetével, a gazdálkodással, vad- és erdőgazdálkodással, erdőfelújításokkal, valamint a szigeteken található vízbázissal ismerkedhet meg az olvasó a következő néhány fejezetben. A természeti értékek, védett és egyéb értékes növény- és állatfajok bemutatását kiemelten fontosnak tartottam (és tartom). A könyv ezen fejezetei és a melléklet jelentős része, részletesen bemutatja a szigetek múltbeli és jelenkori növény és állatvilágát nem csak Hopp Ferenc, hanem a Duna-Ipoly Nemzeti Park táblázatai, térképei, Barina Zoltán és más korabeli kutatók dokumentumai segítségével. A szigetcsoport mintegy kétharmada (Körtvélyes-sziget, Nyáras-sziget, Csitri-sziget) közigazgatásilag Esztergomhoz tartozik. E szigetek részei a Duna-Ipoly Nemzeti Parknak.

A Bős-Nagymarosi erőmű gátrendszerhez kapcsolódó építkezés-rombolás, a ligeterdők letarolása, a papírnyár telepítés a Csutri-ág betemetése (hivatalosan Csitri, helyi szóhasználatban Csutri) a természeti értékek jelentős tönkretételét okozta. A helyreállítási munkálatokról, a rehabilitációs tervekről szól a hasonló című fejezet. Színesebbé, érdekesebbé kívánja tenni a könyvet a vadászatról, természetvédelem történetéről és az ökológia gazdálkodás szigetbeli lehetőségeit tartalmazó írások.

A könyv tartalmát, történeteinek, adatainak igazolását közel 90 színes fotó (térkép, archív térkép és kép) teszi változatossá, növeli értékét. Hitelességét a még élő szereplők, vagy családtagjával készített interjú, a DINP eredeti dokumentumai, az elkészült anyag szak-emberek által történt véleményének figyelembe vétele adja.

A könyv megírása során felhasznált irodalom és forrásanyag a mellékelt listák alapján ellenőrizhető. Terjesztése és vásárlási lehetőség a Polgármesteri Hivatalban, valamint a Kultúrház és Könyvtárban lesz.

A rendezvényen készült kép forrása:

https://www.facebook.com/media/set/?set=a.967960093271088.1073741859.940607722672992&type=1&l=85ca0b682e

80 éves lett a Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Feketsné Kisvarga Anita

A Magyar Könyvtárosok és Levéltárosok Egyesülete 1935. június 26-án tartotta meg alakuló ülését a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében. 80 éves szellemi utódja, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete november 25-én, az ELTE Állam- és Jogtudományi Karának dísztermében ünnepi konferenciával emlékezett meg az alapításról.

Az ELTE Egyetem téri, patinás épülete méltó környezetet biztosított a megemlékezésre. Az ünnepi hangulatot és emelkedettséget tovább fokozta *Szvorák Katalin* Kossuth-díjas és Liszt Ferenc-díjas népdalénekes előadóművész, aki felvidéki népdalcsokorral köszöntötte az ünneplő tagságot. Szvorák Katalin nemcsak dallal, hanem szóban is kifejezte jókívánságait és örömét, hogy mint könyvtárosi végzettséggel is rendelkező előadó közreműködhetett az ünnepségen.

Az ünnepi konferenciát *Barátné dr. Hajdu Ágnes*, az MKE elnöke nyitotta meg. Köszöntötte a tanácskozás díszvendégét, *Sinikka Sipilä* asszonyt, az IFLA 2015 augusztusában leköszönt elnökét, a szakminisztérium képviseletében megjelent *Závogyán Magdolna* kultúráért felelős helyettes államtitkár asszonyt, *Kenyéri Katalint*, az EMMI tanácsadóját és *Sörény Edina* vezető tanácsos asszonyt. Barátné dr. Hajdu Ágnes megköszönte a társszervezetek, a határon túli könyvtáros egyesületek, az egykori egyesületi vezetők és a díjazott meghívottak megjelenését a konferencián.

Barátné dr. Hajdu Ágnes. Fotó: Mándli Gyula

Elnök asszony ünnepi ülést nyitó gondolatai során megemlékezett a 80 évvel ezelőtti megalakulásról. Az 1935 óta eltelt esztendőkben több gazdasági – politikai – társadalmi átalakulás történt hazánkban, de az egyesület múltban meghatározott céljai napjainkban is időszerűek maradtak:

1. A könyvtár- és levéltárügy tudományos és közcéljainak felkarolása.

2. A könyvtárosok és levéltárosok közti állandó kapcsolat biztosítása.

3. A könyvtárosok és levéltárosok testületi érdekeinek támogatása.

4. A könyvkultúra előmozdítása.[1]

Az MKE valószínűsíthetően a magyar kulturális élet egyik legrégebbi szervezeteként, méltó módon igyekezett megünnepelni jubileumát: a

konferencia megszervezése mellett egyrészt képarchívumot állított össze, mely az elmúlt 80 évet öleli fel, de folyamatosan bővíthető lesz. Barátné dr. Hajdu Ágnes megköszönte *Nagy Zoltán* és *Karasz Lajos* közreműködését az archívum létrehozásában. Másrészt „MKE 80" címmel informatikus könyvtáros szakos hallgatók számára videopályázatot írt ki, melynek témája közismert személyek könyvtárakkal kapcsolatos üzenetének, gondolatainak egy-két perces interjúban történő megjelenítése volt. A konferencia záróakkordjaként megtudhattuk, hogy a pályázat nyertese a *Farkas Csenge –Hujber Zsófia – Kiss Attila* hallgatók által alkotott csoport volt. Jutalmuk pedig az MKE 2016-os, veszprémi vándorgyűlésén való részvétel támogatása.

Závogyán Magdolna. Fotó: Mándli Gyula

A minisztérium részéről *Závogyán Magdolna* kultúráért felelős helyettes államtitkár asszony emelkedett szólásra. Köszöntő szavai előtt könyvszakmai aktualitásokról számolt be. Hallhattunk arról, hogy a társasági adókedvezménnyel a jövőben a könyvtárak is támogathatók lesznek, s ez a finanszírozásuk egyik alapja lesz. Másrészről ígéretet kaptunk arra, hogy már 2016-ban számíthat a könyvtáros társadalom bérpótlékra, és a könyvtáros életpálya-modell bevezetése is közeleg.

Köszöntőjében a helyettes államtitkár asszony hangsúlyozta, hogy a szervezet 80 évvel ezelőtt a mai célok megvalósításához is megfelelő alapot teremtett. Napjaink fő célkitűzése a kulturális alapellátás megteremtése, mely feladatot az egész országot behálózó, a kultúra fogyasztóival közvetlen kapcsolatban álló könyvtárak a lehető legjobban tudják szolgálni. Ehhez a munkához Závogyán Magdolna az összetartozás és az elhivatottság megőrzését kívánta a könyvtáros társadalomnak.

A köszöntők sorát a konferencia díszvendége, *Sinikka Sipilä* asszony folytatta. Az IFLA leköszönő elnöke emlékeztetett arra, hogy az MKE szinte megalakulása óta, 1938-tól tagja az IFLA-nak, tehát a két szervezet együttműködése is nagy múltú. A magyar könyvtártörténet mérföldköveinek felsorakoztatása után Sinikka Sipilä azért az aktív munkáért is köszönetet mondott, melyet az MKE az IFLA-val közösen valósított meg az elmúlt évtizedekben. szép emléklapot adott át Baráthné Hajdú Ágnesnek az MKE-jubileum alkalmából.

Ramháb Mária a negyedszázados Informatikai és Könyvtári Szövetség nevében köszöntötte az egyesületet. Emlékeztetett arra, hogy a könyvtárosok határozzák meg a könyvtárak arculatát, s bár szükség van a személyes elkötelezettségre, ugyanekkora szükség van azokra a szervezetekre is, melyek a szakma képviselői mögött állnak. Az MKE mindig kapaszkodót tudott nyújtani a könyvtárosoknak, partnerségben állt az intézményekkel és a társszervezetekkel. Aktívan részt vállalt a munkánkat meghatározó jogszabályi háttér megalkotásában, a könyvtáros-képzéssel és az életpályával kapcsolatos diskurzusokban. Éppen ezért fontos, hogy a tagság érezze, az egyéni gondolatokat, javaslatokat fogja össze az MKE, ezért lényeges a szervezetben való aktív részvétel, cselekvés és gondolkodás.

Sinikka Sipilä. Fotó: Mándli Gyula

Az ünnepi ülés délelőttjének utolsó hozzászólója Sinikka Sipilä volt, aki *„A könyvtárak és az átalakulás”* címmel megtartott angol nyelvű előadásában azokra a kérdésekre kereste a választ, hogy milyen trendek befolyásolják az információhoz való hozzáférést, milyen hatással vannak ezek a változások a könyvtárakra, és miként reagálnak a könyvtárak ezekre a trendekre?Az előadó *Natalie Vallet*-re hivatkozott, aki a könyvtárak digitális korban betöltött új szerepét vizsgálta Hollandiában és Belgiumban. A kutató úgy találta, hogy *„új könyvtárak fejlesztése a helyi önkormányzatok számára kipróbált és tesztelt mód a város profiljának erősítésére, gyakran meghatározó építészeti alkotás létrehozásával szerencsés.”*[2] Az előadás alkalmával finn példákat láthattunk az ilyen jellegű fejlesztésekre. Csodálattal néztük az új Helsinki Központi Könyvtár látványterveit, mely várhatóan 2018-ban fog megnyílni, és előreláthatólag napi 10000 fő befogadására lesz alkalmas. Szintén impozáns a Seinäjoki Közkönyvtár – Járási Könyvtár épületegyüttese is. Érdekesség, hogy a régi, de felújított Aalto Könyvtár mellé egy új könyvtárat építettek Alpia néven, és a két intézmény épülete egy alagúttal van összekötve. A könyvtárépületek építésével/felújításával azt akarták elérni, hogy a könyvtár minden generáció számára vonzó hely legyen. A célt megvalósították. Míg korábban napi 300–400 látogatója volt a könyvtárnak, napjainkban napi 2000 fő is megfordul ott. Sőt a TripAdviser honlapon az utazók Seinäjoki legérdekesebb turisztikai látványosságának választották a könyvtárat. A közkönyvtárak után végezetül a Helsinki Egyetem Központi Könyvtárát, a Kaisa Házat ismerhettük meg az előadás és a fotók révén. A korábban különböző épületekben működő 11 kari könyvtárat egy épületbe olvasztották, a 2012-ben megnyílt Kasia Ház épületében. A föld felszínén felhúzott hét emelet és a földalatti renovált négy további szint igazán tágas helyet biztosít nemcsak az egyetemi polgároknak, hanem a város lakosainak is, akik szintén előszeretettel használják a könyvtárat. Érdekesség, hogy az épületből a metróállomásra közvetlen bejárat nyílik. A Kasia Háznak naponta átlagosan 7000 látogatója van, évente pedig 2 millió.

Sinikka Sipilä előadását azzal a konklúzióval zárta, hogy a könyvtárak átalakuló szerepeire nem fenyegetésként, hanem kihívásként kell tekintenünk. Az erős könyvtárak megteremtéséért a könyvtáraknak együtt kell működniük a felhasználókkal, a civil társadalommal, az egyetemekkel, a kutatóintézetekkel és a könyvtár fenntartóival.

Jubileumi emlékérmesek. Fotó: Mándli Gyula

A szép hozzászólások után a **Magyar Könyvtárosok Egyesületéért jubileumi emlékérem** átadására került sor. A díjat *dr. Bartos Éva*, a Könyvtári Intézet nyugalmazott igazgatója, *dr. Nagy Miklós*, a Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Intézet igazgatója, *dr. Szabó Sándor*, az ELTE nyugalmazott tanára, a könyvtáros képzés doyenje, *dr. Gerő Gyula* szerkesztő, a könyvtáros kronológia mestere, végül *Bakos Klára*, az MKE idén leköszönt elnöke vehette át, aki könyvtárvezetői munkája mellett 12 évig vezette az egyesületet.

A délután szakmai előadásokkal folytatódott. *Prof. Csépe Valéria* az MTA Természettudományi Kutatóközpont kutatója a tudományos információáramlás új világába vezette be hallgatóságát. Előadása a megváltozott kutatói információszerzési stratégiákat mutatta be, és arra kereste a választ, hogy miként képesek a könyvtárak a hiteles és gyors hozzáférésű források biztosítására.

Hogy mekkora szakadék tátong a kutatói elvárások és a könyvtárak teljesítőképessége között, arra *Tüske László*, az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatójának előadása mutatott rá. Főigazgató úr is ünnepi ülésről jött, ugyanis az OSZK ezen a napon ünnepelte fennállásának 213. évét.

Megtudhattuk, hogy a több éve halogatott könyvtárköltözés nagyon hosszú ideig tartó átmeneti állapotban tartotta a könyvtárat, melyet megsínylettek a munkatársak is. A jelen a szolgáltatásfejlesztés és -fenntartás nehézségeiről szól a túlságosan elhúzódó ideiglenesség állapotában. A körülmények, a technikai-informatikai feltételek sajnos nem teremtik meg a digitális könyvtárrá válás lehetőségét.

Ritter Dávid. Fotó: Mándli Gyula

Ritter Dávid a Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Intézet Műszaki Tanács igazgatója arról a nagy átalakulásról és paradigmaváltásról beszélt, mely az adatok, az erőforrások és a szolgáltatások területén, az információs világban és a könyvtárakban zajlanak.

Míg korábban az információs erőforrások lokálisak voltak, a használatuk pedig helyhez kötöttek, addig ma már globális erőforrásokról, transzparens és felhasználás-szempontú rendszerekről és virtuális ökoszisztémákról beszélhetünk. A könyvtárak tehát az információ birtokosaiból a hozzáférés biztosítóivá váltak, virtuális gyűjtemények is képezhetik állományukat. Fontos, hogy a könyvtárak alkalmazkodni tudjanak ezekhez a változásokhoz, ami mindenképpen új háttértároló kapacitások bevonásával képzelhető csak el.

Ritter Dávid előadásával az ünnepi ülés szakmai része véget ért. Barátné dr. Hajdu Ágnes elnök asszony ismertette az *MKE 80* című videopályázat nyerteseinek névsorát, végezetül kifejezte szándékát, hogy az MKE a múltban megkezdett tevékenységét a jövőben is folytatni fogja.

[1] A Magyar Könyvtárosok Egyesületének története 1935-2009: jubileumi kiadvány. Budapest: Magyar Könyvtárosok Egyesülete, 2011. 11. p.

[2] Sinikka Sipilä: A könyvtárak és az átalakulás (Libraries and Tarnsformation) – Az MKE 80. jubileumi konferenciáján elhangzott előadás részlete

KLIKK

Rovatvezető: Vitéz Veronika
vitez.veronika@jamk.hu
34/513-674

V. évf. 12. – VI. évf. 1. szám

2015. dec. – 2016. jan.

KEMLIB

Kedves KLIKKelők!

2016-ban is újra itt a KLIKK. Lássuk, mit tartogat ez az év! 2016-os digitális trendekről számol be az első cikk, majd visszanyúlunk a tavalyi év összegzéséhez, de idei újdonságokról, sőt, magyar jellegzetességekről is olvashatunk a legújabb válogatásban. B.Ú.É.K.!

Vitéz Veronika rovatvezető

4 digitális trend 2016-ban

A Future Hunters jövőkutató ügynökség szerint a digitális világ határai átíródnak. 2016 a digitális innováció felgyorsulásáról szól a robotikától a mesterséges intelligencián át a virtuális valóságig. Forrás: http://hirek.prim.hu/cikk/2016/01/15/4_digitalis_trend_2016-ban

Minden korábbinál több hirdetést blokkolt tavaly a Google

A keresőkirály 2015-ben 780 millió rossz hirdetést blokkolt, ami 49 százalékos növekedést jelent az előző évhez képest. Forrás: http://computerworld.hu/computerworld/minden-korabbinal-tobb-hirdetest-blokkolt-tavaly-a-google.html

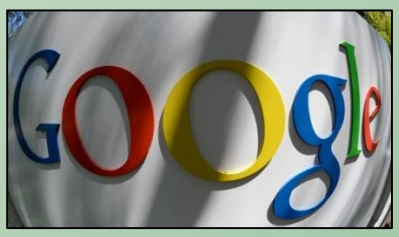

Kész van és működik a reklámszelídítő böngésző

A Brave browser megvédi a netezőket a tolakodó, agresszív reklámoktól. Forrás: http://bitport.hu/kesz-van-es-mukodik-a-reklamszelidito-bongeszo

Mobilfizetési analfabéta a magyar

Magyarországon alig pár éve jelentek meg az első okostelefonra fejlesztett mobilvásárlási és mobilfizetési lehetőségek, ám a magyar lakosság továbbra sem használja ezeket. Forrás: http://www.minuszos.hu/mobilfizetesi-analfabeta-a-magyar/

Online kiállítása nyílt a Kiscelli Múzeumnak

Mágnás Elza kurtizán több mint 100 éve történt meggyilkolásának esetét feldolgozó kiállítást, Róth Miksa színes üvegablakát, régi fényképeket, bútorokat és festményeket tekinthetnek meg az érdeklődők a Kiscelli Múzeum gyűjteményeiből összeválogatott online kiállításon, amely elérhető a Google Kulturális Intézete honlapján. Forrás: http://hirek.prim.hu/cikk/2016/01/22/online_kiallitasa_nyilt_a_kiscelli_muzeumnak

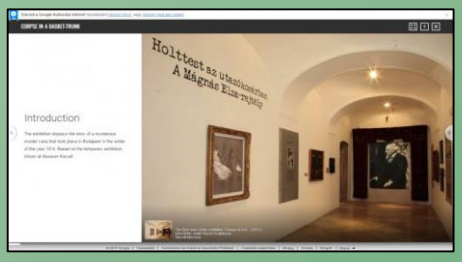

2015 november-december

Nagy Edit

1.
6. KSZR Műhelynap : A KSZR hatékony működtetése és a szolgáltatások népszerűsítése / Mikolasek Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a
Téka Téma online utóda. - 5. évf. 11. sz. (2015. november), p. 26-27. - ill.

2.
A 24 Óra az egyetlen napilap. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 300. sz. (2015. december 23.), p. 4.

3.
A jubileumi konferenciától a Fitz-díj bizottságig / Kissné Anda Klára. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. 5. évf. 11. sz. (2015. november), p. 39-42. - ill.

4.
A könyvek különleges illata : igazi otthonra talált a község könyvtára / Petrik J. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 298. sz. (2015. december 21.), p. 1. - ill.

5.
A Magyar Országos Közös Katalógus Egyesület (MOKKA) közgyűlése / Vitéz Veronika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 11. sz. (2015. november), p. 28-29. - ill.

6.
A Szent Korona őrzésének története : előadás a könyvtárban / Csombor Erzsébet. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 11. sz. (2015. november), p. 24-25. - ill.

7.
Adventi irodalmi kávéház / Makuvek Nóra. - In: Könyvtári levelező/lap. - 27. évf. 12. sz. (2015. december), p. 37. - ill.

8.
Angyal a Helischer József Városi Könyvtárban / Csombor Erzsébet. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 11. sz. (2015. november), p. 19-20. - ill.

9.
Az írás bűvöletében : három percben : Balázs Ágnes / Balázs Ágnes ; V. T. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 298. sz. (2015. december 21.), p. 2. - ill.

10.
Egy nap Bajnán / Feketsné Kisvarga Anita. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 11. sz. (2015. november), p. 43-44. - ill.

11.
"Egyedül nem megy" : könyvtárak és integrált könyvtári rendszerek együttműködése a sikeres ODR-szolgáltatásért / Pap Zsuzsanna. - In: Könyvtári levelező/lap. - 27. évf. 12. sz. (2015. december),
p. 26-32. - ill.

12.
Eljött a Mikulás / Goldschmidt Éva. - In: Könyvtári levelező/lap. - 27. évf. 12. sz. (2015. december),
p. 36. - ill.

13.
Előadásajánlat a TED-ről: ManuPrakash origami mikroszkópja és Steve Howard ötletei a fenntartható jövőért / Szilassi Andrea. - In: Kemlib

[Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 11. sz. (2015. november), p. 32-33. - ill.

14.
Értékeket őriznek : fontosnak tartják a közösséget erősítő programokat / Veizer Tamás. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 302. sz. (2015. december 28.), p. 4. - ill.

15.
Hírek a közösségi média világából / Vitéz Veronika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 11. sz. (2015. november), p. 45-46. - ill.

16.
Hogyan viszonyul a profit az örök élethez? / Kissné Anda Klára. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 11. sz. (2015. november), p. 11-13. - ill.

17.
Jó étvágyat, Samu! : avagy paleolit étrenden élt-e az ember a paleolitikumban? / Bartók Gertrud. – In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 11. sz. (2015. november), p. 36-38. - ill.

18.
Karácsonyi koncert a könyvtárban : [hír] / Zs. K. - In: Komárom-Esztergommegyei 24 óra. - 26. évf.
294. sz. (2015. december 16.), p. 2.

19.
Kezdődik a könyvhét / V. T. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 287. sz. (2015. december 8.), p. 1.-2. - ill.

20.
Kiemelt teret kapott a társas szórakozás : "Az elődök kultúrája egykettőre elpárolog, ha minden nemzedék újra meg újra meg nem szerzi magának" / F. K. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 285. sz. (2015. december 5.), p. 4. - ill.

21.
Kozák Ágnes könyvbemutatója az esztergomi gyermekkönyvtárban / Zimonyi Zsanett. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 11. sz. (2015. november), p. 35. - ill.

22.
Könyvtár - értéktár szakmai nap Tatabányán / Feketsné Kisvarga Anita. - In: Könyvtári levelező/lap. - 27. évf. 12. sz. (2015. december), p. 33-35. - ill.

23.
Könyvtár 2,5 millióból : [hír]. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 70. évf. 303. sz. (2015. december 29.), p. 8.

24.
Könyvtárak és IKR rendszerek együttműködése a sikeres ODR szolgáltatásért : 15. Országos ODR konferencia Tatabányán / Pap Zsuzsanna. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 11. sz. (2015. november), p. 4-8. - ill.

25.
Könyvtárátadó és templomi ünnep : [hír] / Sz.I. - In: Komárom-Esztergom
megyei 24 óra. - 26. évf. 295. sz. (2015. december 17.), p. 2. - ill.

26.
Közelgő pályázatok eMagyarország pontok és e-tanácsadók számára / Szilassi Andrea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 11. sz. (2015. november), p. 8-10. - ill.

27.
Köztünk élnek: dr. Felföldi Éva orvos / Csombor Erzsébet. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 11. sz. (2015. november), p. 22-23. - ill.

28.
Kultúros Macskacicó : minden tokodaltárióit hívnak rendezvényeik sorára / Fenyvesi Károly. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 300. sz. (2015. december 23.), p. 4. - ill.

29.
Megyénk könyvtárai a sajtóban : 2015. október-november / [Összeáll.] Nagy Edit. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 11. sz. (2015. november), p. 47-50.

30.
Mondák, legendák a csillagos égen / Feketsné Kisvarga Anita. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 11. sz. (2015. november), p. 14-16. - ill.

31.
Öko-est: Összhangban a világmindenség rezgésével, harmóniában önmagunkkal / Nász János. – In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 11. sz. (2015. november), p. 13-14. - ill.

32.
Sors és önismeret a mesehős útján keresztül : Dr. Kádár Annamária előadásáról / Csombor Erzsébet. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 11. sz. (2015. november), p. 20-22. - ill.

33.
Szöszmötölő és adventi koncert / Zs. K. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 293. sz.
(2015. december 15.), p. 2. - ill.

34.
Táncoljuk össze a térséget... / Kissné Anda Klára ; Adorján Mária. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 11. sz. (2015. november), p. 16-18. - ill.

35.
Változó világ I-II. : Ökológiai előadássorozat Budapesten / Nász János. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 11. sz. (2015. november), p. 29-32. - ill.

36.
Világgá megyek! : Népmesékkel reggeltől estig / Erősné Suller Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 54. Testvérkönyvtári kapcsolat az Anton Bernolák Könyvtárral / Kissné Anda Klára.
In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 10. sz. (2015. október), p. 37-38. - ill.